VilaWeb { Paper {
EDICIÓ CAP DE SETMANA
CAP DE SETMANA 8 I 9
SETEMBRE 2018

LLIBERTAT PRESOS POLÍTICS

D.E.S. C.O.N.N.E.C.T.A.
ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS/ MUSEUS
FIRES I MERCATS

- ***Tradicions:*** *Mare de Déu de la Salut a Algemesí*
- ***Cultura popular:*** *Festa de la Fil·loxera a Sant Sadurní*
- ***Fotografia:*** *'Creadors de consciència' al Palau Robert*

EL BOTÀNIC REBROTA

PSPV, Compromís i Podem tanquen la crisi interna més greu de tota la legislatura a les portes d'un curs que acabarà amb eleccions

ENTREVISTA SERGI PÀMIES ESCRIPTOR

'D'això va el conte, de com de vegades volem ser fills de qui no som'

ENTREVISTA ANA GOMES EURODIPUTADA PORTUGUESA *'Espero que sigui possible d'evitar el judici'*

TORRES-GARCIA AL COR

MERCÈ IBARZ

Una de les escenes dels frescos del Saló de Sant Jordi avui aplegats a la Sala Torres-Garcia del Palau de la Generalitat. VW

«Després de l'anorreament del Museu Nacional de Rio de Janeiro, quaranta anys més tard del que va destruir tantes obres de la pintura moderna, de Torres-Garcia el que més, podríem contribuir a la reparació del passat amb el retorn dels seus frescos al Saló de Sant Jordi que es proposa el president Torra»

El president Torra va expressar, quan no tenia tantes coses entre mans com té ara (és de fet una de les primeres coses que va dir en accedir al càrrec), un objectiu ben bonic: tornar els frescos de Joaquim Torres-Garcia al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat que no va poder concloure a la mort del president Prat de la Riba i que varen ser aplegats a la sala que duu el seu nom, una sala poc oberta al públic, petita, recollida, on l'actual cap del govern va començar a celebrar les reunions del seu equip. Sense ganes de fer comparacions abusives, trobo que és un objectiu que es podria parangonar amb el que guia el cap del govern espanyol amb el mausoleu franquista fossa comuna blanquejada que confio que assoleixi.

És un símil arbitrari, ja ho sé, però només fins a cert punt: els frescos de Torres van ser substituïts al Saló Sant Jordi per unes desgraciades pintures de temàtica espanyolista obra dels Galofré pare i fill, no pas després de la guerra sinó entre el 1926 i el 1927, durant la dictadura de Primo de Rivera, dos anys després de la destitució del govern de la Mancomunitat. Com que el president Torra és un noucentista reciclat i tos-sut, no seria gens estrany que s'ho hagués posat entre cella i cella i, tard o d'hora, amb el mateix càrrec o no, l'operació Torres-Garcia fructifiqués. Convé avançar que no és gaire fàcil: Torres no va poder completar la decoració, i el Saló Sant Jordi

Com que el president Torra és un noucentista reciclat i tossut, no seria gens estrany que s'ho hagués posat entre cella i cella

De l'artista catalano-americà es van perdre llavors 73 obres!

és enorme. No la va poder completar perquè en morir Prat el seu substitut, Puig i Cadafalch, es va treure Torres del davant, l'arquitecte i polític no tenia ni de lluny el sentit estètico-cívic de Prat, capaç d'adoptar, encara que personalment no el compartís del tot, l'ideari d'un artista profundament motivat per l'educació visual moderna i la seva ampliació a tota mena de persones, no sols les elits institucionals. I, com la cançó de Salomé, Torres se'n va anar. Com se n'havia anat també Eugeni d'Ors. La resta és història.

La trajectòria del llegat de Torres-Garcia commou. Ara mateix, l'incendi devastador que ha anorreat el Museu Nacional de Rio de Janeiro ha fet tornar a la memòria periodística l'altre incendi que va patir aquesta meravella americana que just enguany complia dos segles d'existència, un altre incendi, el de fa quaranta anys, el 8 de juliol de 1978. S'hi van cremar sense remissió possible un miler d'obres, no sols d'arqueologia i botànica sinó també de pintura moderna. De Dalí es va perdre *Ou al plat sense el plat* (del 1932, poca broma) i obres de Van Gogh, Picasso, Miró, Léger, Ernst, Kandinsky, Matisse...

El més perjudicat, Torres-Garcia. De l'artista catalano-americà (recordem-ho: fill de català de Mataró i d'uruguaiana filla de colon canari i de criolla, després de Catalunya va passar per Madrid, París i Nova York i, reconegut com a mestre modern de les arts plàstiques americanes, es va instal·lar definitivament a Montevideo el 1934 amb l'esposa, la catalana Manolita Piña, i els fills) es van perdre llavors 73 obres! Ai, la vida de les obres d'art. Però, animem-nos, que les tecnologies serveixen també per a la seva memòria. Llegeixo i aplaudeixo que aquest mes d'octubre el museu Torres García (ara sí, amb accent i sense guionet; ell, per no entrar en aquests detalls sinó incloure'ls, signava les obres JTG) obrirà a la capital uruguaiana l'exposició virtual 'Tiempo de mirar' per difondre les obres perdudes del mestre en aquella calamitat.

L'exposició inclourà també restes, impactants diu la premsa, de les obres destruïdes, a més de retalls de premsa i documents

Podríem contribuir a les reparacions del passat amb el retorn dels frescos Torres al Saló de Sant Jordi

Si els frescos Torres s'han de reproduir segons els esbossos o estaria bé que artistes actuals els interpretessin és el debat

d'època. L'hemeroteca va dir d'aquell cataclisme: 'El desastre més gros de l'art modern', 'Estupor mundial per la pèrdua irreparable', 'La major catàstrofe per a l'Amèrica Llatina'... Torres-Garcia, sempre testimoni del seu temps. L'ensulsiada d'ara del Museu Nacional de Rio de Janeiro és encara pitjor, una malvestat de la desídia institucional en aquell gran país de l'emperadriu del Brasil i després reina de Portugal, **Leopoldina d'Àustria**), que el va engegar fa dos segles amb naturalistes i botànics europeus cridats a nodrir-lo. La 'Paladina de la independència', li van dir els brasilers. No vull pensar més en la destrucció d'aquest patrimoni, referent americà i europeu, encara que em serà difícil de deixar de pensar-hi. L'exposició virtual JTG és un cert bàlsam.

Podríem contribuir a les reparacions del passat amb el retorn dels frescos Torres al Saló de Sant Jordi. No els va acabar de pintar, però les investigacions recents sí que han constatat que en va fer gairebé tots els esbossos. La seva lluminositat i serenor, el seu sentit cívic i la passió pel treball en un sentit gairebé freudià (Freud deia que el primer de tot és la feina que cada persona fa en aquest món) anirien més que bé al tenebrós Saló de Sant Jordi que des de la dictadura de Primo de Rivera han de suportar els que treballen a la Generalitat i la gent que aplega en alguna de les grans celebracions a què fa d'escenari.

Si els frescos Torres s'han de reproduir segons els esbossos o estaria bé que artistes actuals els interpretessin és el debat. Si s'opta per aquesta segona opció, que trobo també la més interessant, i ja que la gran Amèlia Riera potser ja no està condicions per edat, apunto un nom: Miquel Barceló. Se me n'acudeixen més, però Barceló, que justament acaba d'entrar a fons en el món de la Bernat Metge amb la seva interpretació en llibre de bibliòfil il·lustrat de l'*Aurea Dicta. Paraules de l'antiga saviesa* (edició original de 1960 a càrrec de Jordi Lombard, sinònim d'un col·lectiu format per Eduard Valentí i Carles Riba entre d'altres), i que de segur que coneix bé l'obra de JTG, és un candidat més que idoni.

MOSSÈN DALMAU. PRIMAVERA

ANTONI CASTELLS TALENS

«L'escoltava hipnotitzat, fixant-me en la seva veu pausada i en la decoració d'aquell menjador petit: un cartell del Che Guevara, uns altres en els quals es podien llegir consignes com 'Cristianisme i autodeterminació' i 'Cristianisme i anarquisme', una litografia d'un policia pegant a cops de porra un capellà amb sotana»

Jo en sabia ben poc, d'aquell capellà, però el vaig anar a veure al seu petit pis de Barcelona amb barreja de curiositat i nervis. M'havia llegit Catalunya segrestada, un llibre seu que m'havien regalat els pares anys enrere, i per això era conscient que compartíem alguna coincidència ideològica. Però després d'haver passat gran part de la joventut en ambients anglosaxons i protestants, no sabia gaire com parlar a un capellà. Tampoc no sabia què en podia esperar, de la nostra trobada.

Em va obrir la porta una senyora i m'hi va fer passar. La primera cosa que vaig veure va ser un vestit de submarinista (de color negre, dels anys seixanta, com els dels madelmans que tenia jo de petit) al penjador on la gent sol tenir paraigües i abrics. Mossèn Dalmau em va rebre amb un somriure acollidor però amb els ulls murris.

—Mireu, jo visc a Mèxic, el meu pare està malalt i m'agradaria de casar-me a Gallifa d'aquí a tres mesos.
—Molt bé.
—Com es fa això? Jo no m'he casat mai –ho vaig dir amb ingenuïtat i el capellà va riure fluixet.
—Doncs res. Es fa una cerimònia com vosaltres vulgueu i celebreu el vostre amor –a mi un casament em semblava una tasca colossal i no sé què ho feia, que digués allò que vaig dir. Aquell home tenia una resposta perquè tot, absolutament tot, comencés a semblar fàcil.

No sé si ell ho va arribar a notar, però ni les conviccions feministes de la meva xicota ni les meves concordaven sempre amb una institució que condemnava el dret d'avortament, l'homosexualitat, el sexe fora del matrimoni, el matrimoni homosexual o l'ús d'anticonceptius i que no deixava que les dones poguessin exercir el sacerdoci. Resulta que les conviccions de mossèn Dalmau tampoc no hi concordaven, en aquests afers.

Aquell home tenia una resposta perquè tot, absolutament tot, començés a semblar fàcil

Abans d'anar-me'n encara em va regalar un llibre que havia escrit uns anys abans, Espanyols per força, i me'l dedicà

Cinquanta-dos anys abans, en ple franquisme, s'havia ofert a casar una parella gai: 'ni el bisbat ni l'ajuntament no reconeixerien el matrimoni, però el gest sí que l'acolliria Déu', li argumentava mossèn Dalmau al noi, homosexual i catòlic, que estimava la seva parella. Al final no es van casar perquè un dels dos no s'hi va atrevir i va preferir de casar-se amb una dona, però a la meva xicota i a mi ens anava quedant clar de quina pasta havien fet mossèn Dalmau. Estàvem orgullosos que ens casés ell, en qui vèiem una extensió catalana de la teologia de l'alliberament que tant admiràvem després de la nostra Amèrica Llatina.

També estava a favor que les parelles gais i lesbianes poguessin adoptar, que els capellans es poguessin casar i que les dones poguessin tenir qualsevol càrrec dins l'Església.

—A la cerimònia, a mi m'agrada que tothom s'hi senti inclòs, o sigui que la prefereixo sense missa, si us sembla bé. Això ho va dir ell, no jo.

L'escoltava hipnotitzat, fixant-me en la seva veu pausada i en la decoració d'aquell menjador petit: un cartell del Che Guevara, uns altres en els quals es podien llegir consignes com 'Cristianisme i autodeterminació' i 'Cristianisme i anarquisme', una litografia d'un policia pegant a cops de porra un capellà amb sotana. Em va proposar lectures per a la cerimònia: un poema escrit per ell, una cançó de Brel traduïda al català (també per ell) i encara una altra.

—I potser podríeu llegir alguna cosa en castellà, si ve gent de fora, perquè també se sentin part de la celebració. Com que tu treballes amb pobles indígenes, potser podries trobar un poema en maia i traduir-lo al castellà.

Vam xerrar prop d'una hora i encara que jo m'hi volia quedar més estona, no volia abusar. L'home era gran.

Ja a la porta me'n vaig acomiadar:

—Moltes gràcies de tot. Parlaré amb la xicota i us trucarem ben aviat. I disculpeu-me la pregunta, mossèn, però és que en tinc curiositat. Com és que teniu un equip de submarinisme? —Ah, és que m'agradava de fer-ne. Ara ja fa temps que no en practico –va dir amb modèstia. De fet, jo vaig ser qui va fer el primer casament submarí del món. Va sortir als diaris i tot. Em van tapar la cara perquè en aquella època no convenia que jo aparegués en públic, però sí, vaig ser jo.

Abans d'anar-me'n encara em va regalar un llibre que havia escrit uns anys abans, Espanyols per força, i me'l dedicà:

«A Toni Castells, un amic desconegut per mi, però resulta que estàvem molt a prop l'un de l'altre. Espero que aquest llibre et refermi en la voluntat de lluita per la independència de Catalunya.»

Vaig pujar al metro de Maragall amb el llibre a la mà i quan vaig baixar a Urgell encara no s'havia diluït el meu somriure de sota el nas. Aquell dia a la nit vaig parlar amb la xicota, que era sola a Xalapa, i li vaig explicar la meva trobada amb mossèn Dalmau. Ens vam casar a Gallifa el 17 de juliol de 2010, tres mesos després.

Mossèn Dalmau assistí a la manifestació de la Diada de l'any passat.
ALBERT SALAMÉ

‘ESCRIC AQUESTES RATLLES AMB LLÀGRIMES ALS ULLS’

CARTA D’ESTER GOMIS A MERITXELL SERRET

Carta d’Ester Gomis Fortuny, pagesa del Camp de Tarragona, a Meritxell Serret, que és a l’exili d’ençà del 30 d’octubre · ‘Cartes per la llibertat’ és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, alhora, per a fer saber qui són

Estimada Meritxell,

Primer de tot, deixa’m que et tracti de tu, puix per a molts de naltros sou com si fóssiu de casa i és en aquesta casa on us volem. Ja fa deu mesos que ets fora, aviat farà un any que vas haver de marxar perquè no et tanquessin injustament a la presó. Cada cop que penso en tu, m’emociono. És un sentiment de ràbia i d’impotència, però alhora també d’orgull, perquè no et vas doblegar a la brutalitat antidemocràtica de l’estat espanyol i no vas dubtar de seguir allò que el poble us demanava, i això t’honora encara més, el gran gest que vàreu fer tu i els teus companys de govern.

Quan les filles em pregunten per què tornem a anar a la presó de Mas Enric, els dic que hi ha una senyora a qui vam demanar que volíem ser lliures, i que els qui manen de Madrid no ho volien. Allí fem costat a Carme Forcadell, i quan hi sóc també penso en tu. Elles no ho entenen, i em demanen si heu fet cap mal; jo els contesto que només volíeu que el Poble de Catalunya votés si volia ser independent, i aleshores encara ho entenen menys.

Ens coneixem de fa anys, de la lluita sindical, de la Unió de Pagesos. I quan et van nomenar consellera, a casa estàvem molt contents. Quina alegria! Durant aquests temps potser no hem estat d’acord en algunes coses però tu vas marcar una nova manera de fer al departament d’Agricultura. Ens vas escoltar, a les #donesrurals, i, aquest canvi, per mi personalment, ha estat molt gran.

Durant aquests temps potser no hem estat d'acord en algunes coses però tu vas marcar una nova manera de fer al departament d'Agricultura

Acabo les ratlles amb llàgrimes als ulls pensant com pots ser tan valenta, essent tan lluny de casa i dels teu

El pare i la mare em deien l'altre dia: 'Que saps com està la Meritxell Serret?' Tenim l'esperança que estiguis ben acompanyada i esperem que no et sentis sola. Brusse-l·les és una ciutat acollidora, però molt gran per a una noia de poble com tu o com jo.

Acabo les ratlles amb llàgrimes als ulls pensant com pots ser tan valenta, essent tan lluny de casa i dels teus. T'envio una abraçada fraternal perquè et conforti aquests dies que falten perquè tinguem la nostra anhelada llibertat... LLIBERTAT per als PRESOS POLÍTICS, també LLIBERTAT per als qui sou a L'EXILI i, la més important, LLIBERTAT PER A CATALUNYA.

VISCA LA TERRA, MORI EL MAL GOVERN que ens té sotjats i ens vol de genolls.

Meritxell, penso en tu: Sempre Endavant!

Ester Pagesa Gomis Fortuny, del Camp de Tarragona

EL PERIODISME SEGONS ALBERT RIVERA

PERE MARTÍ

Demanar a la periodista per què no li preguntava sobre allò que ell volia demostra el pòsit totalitari que s'amaga darrere aquest personatge polític. CCMA

El dirigent de Ciutadans insulta TV3 i els professionals que hi treballen, en la seva campanya de crispació de la societat catalana * El Consell liquida RTVV després d'assumir un deute de més de 1.200 milions *** El govern balear confia que l'oficina anticorrupció funcionarà abans d'acabar la legislatura**

TEMA DEL DIA

Preguntes. El lamentable espectacle que ha protagonitzat Albert Rivera a TV3 durant l'entrevista que li ha fet Lídia Heredia no és fruit de cap error ni de cap relliscada. Per a un polític normal, hauria estat un error que fins i tot li enfonsaria la carrera, però Rivera considera que li va bé. Arribar a demanar a la periodista per què no li preguntava sobre allò que ell volia demostra el pòsit totalitari que s'amaga darrere aquest personatge polític. L'hàbil reacció de Lídia Heredia, lliurant-li el guió amb l'entrevista, per si volia fer ell les preguntes, l'ha desarmat davant l'audiència de TV3 i ha causat una forta indignació en el món periodístic i polític català. Però no és clar que el perjudiqui electoralment, perquè Ciutadans no cerca pas la centralitat política: cerca la fractura social i actua en conseqüència. Quan Donald Trump ataca la CNN, ho fa perquè se sent fort i té la cobertura d'unes altres cadenes televisives que li riuen totes les gràcies, encara que actuï com un mal educat i un intolerant. A Rivera li passa igual. Atacar TV3 li surt de franc perquè la majoria de televisions privades espanyoles avalen el seu discurs de confrontació. Televisions que també es veuen a Catalunya i que, sumades a TVE, tenen juntes més audiència que no TV3. La prova que la polèmica és creada expressament és que el programa 'Els matins' volia entrevistar de primer Inés Arrimadas, cap de l'oposició al Parlament de Catalunya, però Ciutadans va oferir el nom de Rivera.

L'acusació de manipulació que ha fet Rivera contra TV3 mentre l'entrevistaven forma part d'una estratègia planificada del dirigent de Ciutadans no únicament per a criminalitzar la televisió pública

No és clar que el perjudiqui electoralment, perquè Ciutadans no cerca pas la centralitat política: cerca la fractura social i actua en conseqüència

TV3 no té cap necessitat de demostrar pluralisme perquè el practica cada dia

catalana, sinó per a mirar de coaccionar-ne els professionals, convertint-los en sospitosos de ser independentistes. TV3 no és una televisió independentista, és una televisió catalana, però molesta a l'unionisme perquè no té el marc mental espanyol –que no és la seva funció. En aquest procés de criminalització no solament hi participen partits polítics, sinó també mitjans de comunicació, intel·lectuals i crítics de televisió. Fins i tot alguns dels tertulians que assisteixen als seus diversos programes. TV3 no té cap necessitat de demostrar pluralisme perquè el practica cada dia.

Això que Rivera ha anat a fer a TV3 és igual com allò que va fer el dia que va anar a Alella a tallar llaços grocs davant les càmeres de televisió, a cercar protagonisme, a mirar de capitanejar la cursa espanyolista amb Pablo Casado. També ho cercava en la manifestació de suport a la senyora agredida suposadament per haver arrencat llaços grocs al parc de la Ciutadella, tot i que aquell dia li va sortir malament, perquè l'agredit va ser un càmera de Telemadrid. Si hagués estat de TV3, la polèmica hauria estat menor.

És evident que Rivera es va radicalitzant intencionadament i que va multiplicant la seva presència a Catalunya. Ha passat d'ensumar les portes de la Moncloa a trobar-se sense paper a Madrid, perquè qui fa de president és Pedro Sánchez i qui fa de cap de l'oposició és Pablo Casado, amb una retòrica espanyolista que, pel cap baix, empata amb la seva. La principal perjudicada d'aquesta estratègia és Inés Arrimadas, que resta en un segon pla, com s'ha vist avui i es va veure el dia d'Alella. Rivera torna als orígens. Va néixer políticament a Catalunya i ara hi torna per fer de piròman. No se sap si per a tornar a guanyar punts arreu d'Espanya o perquè sap que allà les opcions se li han acabat. Mentrestant, Arrimadas anirà a fer campanya per Ciutadans a les autonòmiques andaluses.

MÉS QÜESTIONS

El Consell liquida RTVV després d'assumir un deute de més de 1.200 milions. Cinc anys després del tancament de la televisió pública valenciana executada pel president Alberto Fabra, el ple del Consell ha declarat l'extinció de l'entitat de dret públic Radiotelevisió Valenciana (RTVV) després d'aprovar l'acceptació de la cessió i integració global de tot l'actiu i el passiu de l'ens en favor de la Generalitat. Segons la vice-presidenta del Consell, el govern valencià, constituït en junta general d'accionistes, ha aprovat el projecte de cessió en favor de la Generalitat dels actius i passius de Radiotelevisió Valenciana SAU, com també la publicació d'aquest projecte en el butlletí oficial del Registre Mercantil. Durant aquest temps s'ha hagut de satisfer un deute de més de 1.200 milions d'euros i una herència acumulada de nombrosos conflictes laborals i judicials amb productores, treballadors, creditors, Seguretat Social i fins i tot l'Agència Tributària espanyola. Aquests conflictes, segons un comunicat de la Generalitat, 'han anat resolent-se, en bona part dels casos, amb resultats raonables i evitant conseqüències més costoses per a l'administració'.

Els Demòcrates Valencians faran la segona assemblea el 22 de setembre. Els Demòcrates Valencians, una formació de centre valencianista, faran la segona assemblea el 22 de setembre. La reunió servirà per a sotmetre a votació l'adaptació legal dels estatuts de la formació, i la tria de l'executiva que guiarà el partit fins a les eleccions del maig vinent, a les quals tenen previst de concórrer. Demòcrates Valencians és un partit polític constituït el 18 de setembre de 2013. Tot i que no s'ha presentat encara formalment a cap elecció, arran de pactes amb forces locals independents, té un batlle i set regidors d'ençà del 2015. Els estatuts la defineixen com una formació centrista i valencianista. Roger Mira n'és el secretari general del 2017 ençà.

El govern balear confia que l'oficina anticorrupció funcionarà abans d'acabar la legislatura. La portaveu del govern, Pilar Costa, creu que l'oficina anticorrupció podrà funcionar plenament abans del final de la legislatura, perquè resta pendent de la tramitació parlamentària del reglament, que ha rebut un nombre important d'al·legacions, tant de partits del govern com de l'oposició. Els partits del govern –PSIB, Més i Podem– hi han presentat 150 esmenes, cosa que dilatarà el debat. El PSOE espera que el reglament sigui aprovat abans de l'octubre. Tot i que la creació de l'oficina era un dels punts clau del govern de progrés, Costa diu que el retard no s'ha de considerar un fracàs. 'Ja s'ha creat i funciona', ha dit, encara que li falti l'estructura i l'aprovació de la normativa que la regula. Segons Costa, només 'se n'ajusta la maquinària'.

LA XIFRA

14 ultres que el 17 d'agost a la matinada van retirar llaços grocs en diverses poblacions de l'Ebre no seran processats. El jutge ha arxivat la denúncia presentada pels Mossos, tot i haver estat detinguts en plena actuació.

TAL DIA COM AVUI

El 7 de setembre de 1894 naixia a Kazan (Rússia) Ielena Ivànovna Diakonova, més coneguda per Gala Dalí. Va ser la musa de Dalí i protagonista d'algunes de les seves pintures.

ANA GOMES

'Espero que sigui possible d'evitar el judici'

La diputada socialista del Parlament Europeu ahir va visitar els presos polítics catalans i en va demanar l'alliberament

ACN

ANDREU BARNILS

Ana Gomes (Lisboa, 1954) és eurodiputada socialista al parlament europeu. Ahir va visitar els presoners polítics catalans. Minuts després de sortir dels murs de la presó atenia telefònicament VilaWeb del cotxe estant i, un punt emocionada, ens parlava del seu gran amic Raül Romeva, amb qui es coneixen de fa molts anys. A la porta de la presó, Gomes va demanar la llibertat dels presoners i en aquesta entrevista diu que no els haurien de jutjar. Per ella, la nova fiscal de Pedro Sánchez hauria de canviar les acusacions. Gomes creu que si es fa el judici serà molt perjudicial per a la imatge internacional d'Espanya. Diu també que sondatges fets a Madrid indiquen que de l'octubre ençà els independentistes no han deixat d'augmentar en intenció de vot.

—Què hi heu vist avui als Lledoners?

—He vist els presos amb molta força anímica, malgrat no poder estar amb la família ni poder veure créixer els seus fills. Però estan plens de força i convençuts que viuen una situació d'injustícia. Aprofiten el temps per llegir, estudiar, reforçar les conviccions democràtiques i pensar sobre el futur de Catalunya, en un procés de diàleg i de reconciliació, que és molt necessari. Estan molt centrats en aquesta qüestió i espero que la llibertat es faci efectiva com més aviat millor, perquè seran actors importants en l'avenç del diàleg. Tenir-los empresonats és un error total.

—Com ha estat l'escena? Els heu pogut tocar? O els heu vists a través del vidre?

—Els hem pogut tocar, sí. Ens hem dividit en dos grups, i hem estat asseguts en una sala amb ells durant una hora. Els hem pogut tocar, parlar amb ells, tots en conjunt. Ha estat molt emotiu. Haig de dir que molts de nosaltres, quan hem sortit, hem exterioritzat les emocions. És molt dur pensar que aquesta gent tan preparada i tan intel·ligent és a la

Sé que hi ha una nova fiscal que, amb poder i independència, pot canviar les acusacions, veure que no hi ha cap base per a justificar-les

Si tu tens presos polítics, perquè ho són, encoratges la gent, sobretot les joves generacions, a identificar-s'hi

presó i que tu, al cap d'una estona, te'n vas. La seva força, la seva determinació i la seva dignitat són molt inspiradores. I també el seu enteniment, perquè hem discutit molt sobre el futur de Catalunya i el diàleg.

—Sou molt amiga de Raül Romeva. Com es van conèixer?

—Vàrem entrar junts al Parlament Europeu, el 2004. En Raül s'hi va quedar deu anys, dos mandats, i jo passo pel tercer. Vaig treballar molt amb ell, i en moltes qüestions. Jo l'admiro, Raül Romeva. L'admiro molt perquè és el primer home que vaig veure en la comissió per la igualtat de les dones. Eren tot dones menys ell. Hi era per convicció democràtica i d'igualtat. També vaig treballar amb ell en la ponència de l'informe sobre el codi de conducta de l'explotació d'armes. Volíem transformar aquest codi de conducta, que no era vinculant, en una posició comuna de la UE. I ho vàrem aconseguir el 2008, gràcies a la tasca que va fer en Raül. Per tot això i pel que he compartit amb ell sé que és un demòcrata, correcte, respectuós i impecable en el tracte personal. Per això em va sorprendre tant que entrés a presó.

—Us hi heu comunicat aquest temps?

—D'aleshores ençà he escrit moltes cartes, i vaig fer nombroses peticions per a poder anar-lo a visitar quan era a Madrid, però sempre em van respondre amb subterfugis per a refusar-ho. Al final amb el govern del PSOE sí que hem pogut; hi hem notat diferència. Ahir també vàrem poder veure les famílies i els advocats i també va ser molt emocionant. També vaig parlar amb el president Torra, que va venir a parlar amb nosaltres i li vàrem demanar que la qüestió de l'alliberament sigui una prioritat en el marc del diàleg que s'ha d'obrir entre el govern d'Espanya i Catalunya. Espero que sigui possible d'evitar el judici.

—Per què ?

—Perquè el judici serà terrible per a Espanya, terrible per a la seva credibilitat. La fotografia apareixerà a tots els mitjans. Les acusacions de sedició i rebel·lió seran desacreditades. No tenen cap fonament legal. Les famílies ens han dit que demanaran que hi hagi observadors internacionals, al judici. Això no és bo per a Espanya ni per a Europa.

—Quins observadors vindran?

—Almenys els que hem vingut aquí a visitar els presos ho podem fer. Però la demanda es farà institucionalment i hauran de ser les institucions que decideixin què fan i qui envien. Per una altra banda, hi haurà molts mitjans internacionals, que tindran interès a seguir el judici. Sé que hi ha una nova fiscal que, amb poder i independència, pot canviar les acusacions, i veure que no hi ha cap base per a justificar-les. Això ajudaria a crear llaços de confiança, que podrien obrir un procés de diàleg i reconciliació, que és l'única solució al conflicte. Espero que el referèndum proposat pel president del govern, Pedro Sánchez, pugui ser pactat amb Catalunya.

—Aquest referèndum el faríeu sobre la independència o sobre l'estatut?

—Això ho han de pactar les parts. La meva experiència sobre referèndums en unes altres parts del món diu que, al final, no interessa tant la pregunta com la possibilitat que es faci una consulta popular, democràtica i lliure, que clarament indiqui quina és l'opció del poble.

—Sou l'única diputada socialista del parlament europeu que ha vingut a la presó a visitar els presoners. És qüestió de valentia? El seu grup s'hi troba còmode?

—Jo sóc amiga d'en Raül. I ho faria igual si li passés a alguns dels diputats de dretes pels quals tinc respecte. Per alguns no en tinc cap, però per alguns, sí. Els visitaria igualment. És una qüestió de democràcia. I en el meu grup hi ha opinions diverses, però hi ha molta gent que, com jo, veu que tot aquest procés judicial ha estat desastrós per culpa del PP. Jo no he demanat a ningú si podia venir. He pres la decisió jo mateixa.

—Quin consell donaríeu a un company de partit com Pedro Sánchez?
—Jo crec que ja anem notant la diferència. Per això, per exemple, ja els hem pogut visitar a Catalunya. L'empresonament a Madrid feia molt mal a les seves famílies.

—La nova fiscal encara no ha rebaixat cap demanda de pena.
—Bé, encara pot fer-ho. Encara no ha començat el judici. I millor que no ho faci perquè podria donar una imatge molt negativa de la justícia espanyola. L'informe GRECO apunta les mancances més grans de la justícia espanyola, heretades, per cert, del passat. A Portugal tenim problemes de la mateixa mena. No és fàcil d'eradicar les promiscuïtats polítiques, venint de dictadures com passa a Espanya i Portugal.

—A Portugal es va tallar més en sec. A Espanya...
—Bé, a Portugal no hi va haver transició, sinó un cop d'estat que va ser una revolució i va tenir suport popular. Però encara hi ha moltes institucions, com la de justícia, amb molta burocràcia, lenta. De totes maneres, jo espero que la fiscalia, abans no comenci el judici, pugui revisar les acusacions i vegi que no hi ha base legal ni sustentació factual, i l'impedeixi. El judici no solament atraurà l'atenció mediàtica internacional sobre Espanya, cosa que pot ser molt negativa per a la seva imatge, sinó que l'ambient a Catalunya pot polaritzar-se més. És de manual. Si tu tens presos polítics, perquè ho són, encoratges la gent, sobretot les joves generacions, a identificar-s'hi. Ajudes la seva causa. Em diuen que sondatges fets a Madrid indiquen clarament que el camp independentista no ha deixat de créixer després dels incidents de l'octubre. Llavors, la qüestió és com actuar determinadament a favor d'una solució pactada i que ofereixi un marc autonòmic efectiu, i no la repressió estúpida que vàrem veure l'any passat.

—Repressió que també duia la signatura del PSOE, que va donar suport al 155.
—Bé, el govern era del PP. I va ser el PSOE qui el 2006 havia pactat l'estatut. Si hagués estat respectat pel PP no s'hauria arribat a la situació viscuda l'any passat, ni a l'article 155. El PSOE ha d'assumir la seva responsabilitat amb molt de coratge i molta lucidesa. I entendre que això no és una qüestió legal, sinó política. I ha de veure quines mesures polítiques han de prendre perquè el problema es resolgui de manera democràtica, pacífica, negociada i no continuar amb l'enfrontament i la polarització que cada vegada alimenten més els sentiments independentistes.

—En cas que es faci el judici, Ana Gomes vindrà hi vindrà com a observadora internacional?
—I tant que sí.

La fotografia de grup dels eurodiputats que van visitar els presos polítics a la presó dels Lledoners. ACN

> *El PSOE ha d'assumir la seva responsabilitat amb molt de coratge i molta lucidesa. I entendre que això no és una qüestió legal, sinó política*

SIMONA LEVI

'Em preocupa que es consolidi la idea que dialogar és renunciar'

Entrevista a l'activista de l'Xnet sobre els fets de l'octubre i el futur immediat de l'independentisme

ALBERT SALAMÉ

ROGER GRAELLS FONT

Simona Levi és activista del moviment Xnet i coneguda per haver destapat l'escàndol de les 'targetes black'. Posa l'èmfasi en la importància de promoure els drets democràtics per a tota la ciutadania i creu que aquest és un element que pot decantar la balança del costat de l'independentisme. Assegura que ara toca de dialogar de tot amb el govern espanyol, sense posar cap línia vermella d'antuvi. També es mostra preocupada pel simbolisme que es va apoderant del debat públic a Catalunya i incideix en el fet que cal més majoria social per a fer efectiva la República.

—Què es juga l'independentisme aquest Onze de Setembre?

—Fins ara la diada ha estat un exercici de demostració de força d'una certa reivindicació, en un sentit positiu. Però ara tot agafa una reivindicació simbòlica i s'ha perdut el sentit de la complexitat política d'aquest procés. Això realment em preocupa.

Hem entrat en una situació en què ens fixem molt en la simbologia, i aquesta narrativa de línies vermelles i de símbols no m'agrada

El primer d'octubre, cal recordar-lo, però hauria de ser amb alguna commemoració sòbria i austera

—Per què?
—Mai no he opinat gaire sobre la diada. És una reivindicació que pertany a aquesta terra que m'ha acollit d'ençà que vaig arribar. Per mi és una tradició absolutament inherent, cal celebrar-la i és part de la història i de la quotidianitat. Per mi la diada no és cap problema. El problema és que hem entrat en una situació en què ens fixem molt en la simbologia, i aquesta narrativa de línies vermelles i de símbols no m'agrada.

—Què us fa por?
—Crec que s'ha de parlar de democràcia i de governança. I parlem de llaços grocs i de línies vermelles. En una lluita de David contra Goliat, els principis i els símbols no faran canviar res. Al contrari. Si buidem la governança i ens en resta el simbolisme, malament. Em preocupa la polarització. Cal posar al centre el diàleg, el diàleg i el diàleg. Em preocupa que es consolidi la idea que dialogar és renunciar. Cal que entrem en una altra dinàmica.

—S'ha de parlar sobre una reforma de l'estatut i de la constitució espanyola?
—Només vull dir que en aquest moment no hem de rebutjar cap taula de diàleg. Encara que sigui per a parlar del cocido madrileño. Perfecte. T'hi conviden, doncs perfecte. Anem-hi. No dic que s'hagi d'acceptar per se cap contingut, però s'hi ha d'anar. Sense línies vermelles. No calen perquè els posicionaments de partida de cadascú són prou evidents.

—Què en resta, de l'1-O?
—Va ser un moment històric d'exercici de la democràcia distribuïda, no pas jeràrquica, com l'havíem coneguda fins ara. És una experiència històrica que en serà referència de democràcia no tan jerarquitzada.

—Personalment, què us evoca aquella data?
—Em va commoure moltíssim que, a primera hora, quan van obrir els col·legis electorals i entraven a votar primer les àvies i els avis després d'hores de cua, molts de grans en sortien plorant d'emoció d'haver votat. Molts mai no haurien pensat que podrien haver votat a favor de la independència.

—Què cal fer el primer d'octubre d'enguany?
—Les commemoracions, totes, em fan patir. Les fites històriques s'han de recordar, però sense transformar-les en commemoracions simbòliques. La veritat, no hi tinc cap proposta en positiu, però en general veig que la lluita deriva cap a la simbologia. Això, per mi, és molt perillós. El primer d'octubre, cal recordar-lo, però hauria de ser amb alguna commemoració sòbria i austera. També és un dia de repressió.

—Què cal fer durant el judici contra els dirigents independentistes? Cal mobilitzar-se?
—Si hi ha sentències violentes, sí. És així quan hi ha presos polítics, no únicament aquests.

—Quin paper han de tenir en el context polític actual?
—Naturalment continuen essent actors polítics fonamentals, sempre que ells mateixos ho hagin decidit d'assumir. No vull entrar-hi, cadascú ha de fer allò que sigui personalment millor per a ell. Si continuen participant en la vida política, com fan molts, són polítics, líders i interlocutors. Quan parlo amb interlocutors en la meva activitat com a activista, els considero iguals que els qui estan al parlament. Tant o més com si fossin lliures.

—Quines prioritats ha de tenir el govern?
—La democràcia, la millora de la vida de la ciutadania i, a més, la convivència, reduir la polarització. Sobre l'independentisme, cal considerar que és vora el 47% i no crec que vulgui fer l'acte de prepotència de pensar que això és just i suficient. Seria una imposició sobre el 53%. A més, com que és una lluita de David contra Goliat, on la força bruta és a un costat i qualsevol govern l'utilitza

per a qualsevol reivindicació en aquestes circumstàncies, crec que l'única via és l'excel·lència. És a dir, cal fer de Catalunya un exemple de governança per a Espanya i al món. Que la comparació caigui sempre del costat de Catalunya. Per exemple, ho veiem en la llei d'alertadors digitals que va impulsar l'Xnet, o la llei de transparència, que es modifica i millora constantment, en comparació a la llei a Espanya i el seu immobilisme. També en les relacions amb altres pobles de l'estat espanyol. Per això és tan important el corredor del mediterrani i donar suport a la lluita de Múrcia, per exemple, i lluitar pel corredor atlàntic alhora... Això no s'ha aprofitat, però aquest és el camí. Ser un exemple d'organització democràtica. Crec que aquest és l'únic camí.

ALBERT SALAMÉ

—S'han de convocar eleccions aquesta tardor?

—No, si us plau! Més eleccions a Catalunya i a Espanya no. Cal governança, governança i governança. A més, jo que activament he treballat per liquidar PSOE i que no oblido que ens van sublevar en contra amb el 15-M, he de dir que ara fa unes polítiques que són útils per a Catalunya i la democràcia. No vull dir que ho faci perfectament, però l'escenari que crea el govern de Pedro Sánchez afavoreix la millora la situació de Catalunya i de la democràcia. S'ha de garantir la continuïtat de tots dos governs per a poder fer feina en aquest camí. Si no, només se'n farà d'antirepressiva i hi haurà un retrocés dels drets inevitable.

—Els partits independentistes estan dividits. Com ho analitzeu?

—És una divisió problemàtica, potser fruit de l'atmosfera electoral constant. Que la política sigui tan condicionada per les eleccions és un dèficit democràtic molt greu. Els hiperventilats sobre qualsevol qüestió acaben essent els protagonistes principals. Perdem en democràcia i en governança. Ho reduïm tot a una qüestió electoralista i no és possible d'avançar ni de guanyar res.

—Com veieu les eleccions municipals? Són una oportunitat per a l'independentisme?

—Crec que en una lluita de David contra Goliat, no solament en això, sinó en la lluita entre la democràcia o el retrocés, cal vincular Catalunya com a exemple de l'Europa dels drets. I incloure'ls tots, no únicament el dret d'autodeterminació. L'única solució a qualsevol problema, inclosa la independència, és treballar per a tothom garantint drets. Dret d'habitatge, drets laborals... I el fet que les municipals i les europees siguin lligades, crec que és una gran oportunitat per a construir una Catalunya dels drets vinculada a Europa.

—Us preocupen els moviments d'extrema dreta a Catalunya?

—Sí, però crec que donem massa centralitat a aquesta gent violenta i radicalitzada, comparable a fenòmens de delinqüència a causa de la insatisfacció, més que no pas polítics. Crec que els acabem donant el protagonisme que cerquen i que en realitat no tenen. Cal tractar-ho com una qüestió d'ordre públic. Posar-ho en una perspectiva política és donar-los una atenció que no mereixen. Ara, una atmosfera política molt escorada cap a la simbologia i la polarització, sens dubte, els afavoreix.

> *Crec que donem massa centralitat a aquesta gent violenta i radicalitzada*

SERGI PÀMIES

'D'això va el conte, de com de vegades volem ser fills de qui no som'

Entrevista a l'escriptor, que acaba de publicar el llibre de relats 'L'art de portar gavardina' (Quaderns Crema)

ALBERT SALAMÉ

MONTSERRAT SERRA

Fa cinc anys que l'escriptor Sergi Pàmies va publicar el llibre *Cançons d'amor i de pluja*. A dins hi ha un conte, 'El nínxol' (el gran conte del volum, sens dubte), que ara no hem rellegit però que es manté ben viu en el nostre record. Tracta del pare de Pàmies, el dirigent comunista Gregorio López Raimundo, i dels seus dos germans: l'un es va morir al començament de la guerra del 1936-39 –una mort envoltada de misteri– i l'altre va estar en un camp de concentració durant la Segona Guerra Mundial. Tots tres germans són enterrats al mateix nínxol. El fet és que amb aquest conte, Sergi Pàmies obria un camí, el de la memòria familiar, i tenia la intenció de continuar explorant-lo. Certament, el nou llibre del Sergi Pàmies, *L'art de portar gavardina*, conté un relat també central, 'No sóc ningú per donar-te consells', que s'hi emparenta i que també desplega la memòria familiar d'una manera brillant.

—Hi va haver un moment que em vaig treure de sobre el prejudici biogràfic. I vaig decidir que l'origen de les motivacions per escriure no havia de ser discriminat, com discriminava abans (si és d'origen personal, no; si és d'origen animal, no...). A mesura que vaig anar vencent els prejudicis, la por, les reticències, la inseguretat, va anar aparèixent cada vegada més la memòria. Jo treballo amb la realitat, la memòria i la imaginació. Ho he fet des del meu primer llibre. Però el que ha anat canviant és la proporció d'aquests tres ingredients. En aquest llibre hi ha molt poca imaginació, molta realitat i molta memòria. Per tant, és un llibre més especialitzat, com en aquells sopars en què tot és peix o tot és carn. Aquí, doncs, tot és peix (la major part). I ho faig de manera absolutament desacomplexada. Evidentment, en relació amb el llibre anterior, 'El nínxol' és un bon identificador d'aquesta tendència, que s'ha manifestat d'una manera molt evident en aquest llibre. I és la preponderància de la memòria i de la

El narrador d'aquests contes s'haurà de fustigar una mica, haurà de ser dur amb si mateix

realitat, deixant una mica al marge la imaginació. Diria que ara faig a la inversa del que feia: quan vaig començar a fer contes, disfressava d'imaginació allò que era biografia i ara biografio el que és imaginació. He fet una volta de campana.

—Però en aquest procés, en aquest camí literari de la memòria, us entrebanqueu amb un fet traumàtic, que és la separació. I això fa d'alguna manera que el camí s'esbiaixi. Potser no hi esteu d'acord, però és una percepció que tenim com a lector.
—Una cosa interfereix en l'altra?

—No s'interfereixen, perquè hi és tot. Però sense la separació aquest llibre hauria estat un altre.
—Cada llibre és el retrat d'una època i això no es pot canviar.

—És clar. I retratar una època és molt Pàmies. Però la qüestió és que aquest fet biogràfic marca radicalment tot el llibre i introdueix elements literaris que el connoten. Per exemple, el vostre jo és al centre de gairebé tots els contes del llibre. Vós o el vostre personatge manteniu una centralitat i pesa. És un fet nou i transmet una certa catarsi.
—El raonament psicoanalític el deixo sempre en el pla de la intuïció. No hi he reflexionat. Sí que he reflexionat sobre la presència de l'autor, que no sempre sóc jo, però que gairebé sempre sóc jo, en els contes. Vaig veure de seguida que això anava per aquí, que era un element importantíssim per a transmetre la sensació d'absència. Per a crear l'efecte d'absència has d'enfocar cap a l'home sol. L'enfocament de l'home sol em suscitava un problema tècnic: si tenia els instruments o l'actitud coherent perquè això tingués sentit. I vaig fer una cosa que em va anar molt bé: buscar un referent que no fos literari. En tot això de l'autoficció no hi crec. Penso que la ficció ha assumit sempre el jo. L'autoficció és una etiqueta i això no m'interessa. I vaig trobar la resposta en l'art. Em vaig centrar en la història dels autoretrats de pintors. Vaig fer una reflexió prèvia sobre l'autoretrat. Vaig passar-me dos matins meravellosos al MNAC [Museu Nacional d'Art de Catalunya, a Barcelona], i vaig arribar a una conclusió: en quin moment Rembrandt, Van Gogh, Caravaggio, Goya decideixen que el protagonista seran ells? Què els va portar a fer-se un autoretrat? No ho sé, però puc intuir-ho. I vaig observar que perquè tingui sentit, l'autoretrat ha de ser extraordinàriament dur i implacable amb l'autoretratat. No podia ser complaent ni narcisista ni vanitós. No vol dir que Sergi Pàmies es fustigui, sinó que vol dir que el narrador d'aquests contes s'haurà de fustigar una mica, haurà de ser dur amb si mateix, i haurà de transmetre aquesta presència, que haurà de ser molt efectiva a l'hora de marcar l'efecte de les absències. Aquest és el raonament tècnic que vaig fer. Perquè, efectivament, a diferència de llibres on la meva presència era circumstancial, en aquest és estructural.

—Però l'autoretrat té, inevitablement, un component d'ego.
—Sí, però en una exposició de Rembrandt no aniràs a buscar-hi l'ego, sinó a fruir del gènere de l'autoretrat. Doncs aquest llibre és una galeria d'autoretrats d'un moment determinat de la meva vida. No com a biografia, sinó amb la voluntat de marcar la presència de la solitud i de marcar la constatació de les absències. Quan mires enrere t'adones que no hi ha ningú, mentre que en el llibre anterior encara hi havia molta gent i en l'anterior encara més. Aquell llibre de l'Atxaga, *Un home sol*, doncs això.

—Traslladant l'autoretrat als aspectes literaris, en aquests contes hi trobem l'ús del tu, la segona persona, que fa possible de crear un cert distanciament i, alhora, fa d'efecte mirall.
—En discrepo. Jo procuro introduir a través del canvi de persones dos efectes. Un de diversitat. Jo crec molt en la segona persona, perquè interpel·la, però no la veig com un mirall sinó com un recurs amb el qual puc arribar a intimidar. El diàleg amb el tu és molt

Coberta del llibre 'L'art de portar gavardina', de Sergi Pàmies, publicat per Quaderns Crema.

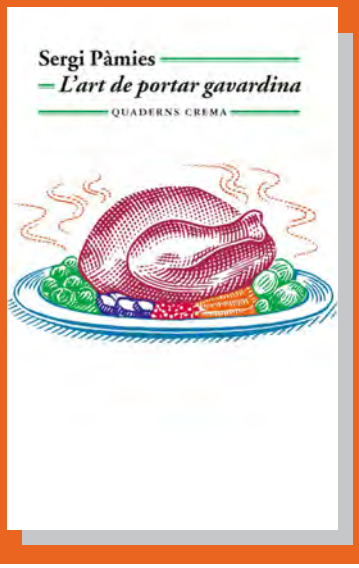

ALBERT SALAMÉ

més directe, permet saber coses de l'altre que l'altre no sap que tu saps. No és només un canvi cosmètic. El tu dóna musculatura a la història, té molta força i és menys neutre. Ara, és clar, els autoretrats en pintura es feien amb un mirall, però el resultat no era el que el pintor veia al mirall sinó una interpretació intencionada. I això és el que és extraordinari. Com els autoretrats dels fotògrafs. S'amaguen, es tapen, no els agrada gens, però es retraten, perquè investiguen. Tornant al llibre: el tu el que fa és subratllar la solitud. Quan tu ets l'únic argument de la teva vida, ja està, no hi ha ningú.

—Per una altra banda, amb aquesta voluntat de no caure en el narcisisme ni l'autocomplaença, el narrador pren uns papers que se situen a l'altre extrem. Perquè aquest narrador que descriviu, que pinteu al llibre, és un perdedor, un antiheroi, amb una certa decadència física, un narrador que necessita esbudellar-se una mica.

—És així. El retrat de la persona que explica aquests contes és aquest. Hi ha gent així, és habitual i normal en el nostre món. I torno als autoretrats, i insisteixo que no poden ser autocomplaents, han de ser durs. Han de mostrar poques llums i totes les ombres. I sobretot, inquietar. I hi ha d'haver fidelitat, fidelitat amb allò que el personatge percep de si mateix. Jo en aquests cinc anys em percebo a mi mateix així com heu descrit amb precisió. M'esbudello fins a un punt. Per sort, no parlem d'una nota de suïcidi, parlem d'un home que fa un llibre de contes per a ser compartit i que en gaudeix. Però retrato cinc anys de vida d'una persona que es troba probablement en el pitjor moment. I no vull ser el paio que és en un bar fent-se la víctima. Tinc orgull, que és una cosa que reivindico molt, perquè és molt poc valorat. Però és l'orgull del perdedor, d'aquell que no ha complert les seves expectatives. Aquests anys corresponen a això. I si en fas l'autoretrat, has de ser capaç de fer-lo amb unes històries ben escrites, sòlides, que el lector pugui llegir i compartir-ne aquestes emocions. El retrat moral del personatge és el que heu descrit.

—Aquest llibre, en relació amb els anteriors, té molta menys ironia.

—Jo tinc la mateixa energia irònica que tenia en els altres llibres, però m'ha sobrepassat és el 'mal rotllo'. I jo ja m'he retratat molt a través de la ironia, perquè en uns altres llibres em trobava en una situació que podia prendre aquesta distància. Però ara em semblaria deshonest, perquè el que ha passat en aquests cinc anys no permet el desmenjament. No permet l'humor britànic. No. Vaig a totes, amb orgull, amb una certa elegància, amb una certa grandesa, però amb una destral.

—En aquest llibre hi ha un conte central, que és on apareix la gavardina, que dóna títol al llibre. Un conte en què parleu sobretot del vostre pare i de la relació que vau tenir-hi.

ALBERT SALAMÉ

—En aquest conte penso que he pogut fer servir tots els instruments de què disposo, amb la màxima llibertat, al ritme que a mi m'agrada. És, amb diferència, el conte menys trist, de manera que m'ha permès també de no ferir-me. No he pres mal (en alguns altres contes, sí) i d'alguna manera crec que és el que marca el llibre. Per això l'he subratllat en el títol. No volia que fos 'aquell llibre en què en Pàmies estava tan trist', sinó el llibre de la gavardina. I, a més, és un conte extrapolable: és metafòric, és simbòlic, explica una època, és fàcilment empàtic amb tot un moment, encara que hi hagi les peculiaritats de la família. I, sobretot, literàriament, és un festival, perquè em permet de fer tot allò que m'agrada fer: jugar amb la gavardina, jugar amb la memòria i jugar amb la imaginació, que no sàpigues mai si et dic la veritat o et porto cap a un territori fantasiós. No hi ha cap cosa dolorosa, però al mateix temps no hi ha cap cosa efervescent i banal, té substància. Això passa molt poques vegades. En la línia de 'El nínxol', que tens tots els elements a sobre la taula i es tracta de no cagar-la. I no l'he cagada, per sort, perquè penso que ha quedat prou bé. Aquest és el conte menys torturat, ferit, del llibre i, per tant, el conte en què menys m'he hagut de contenir. Ara, d'entrada era una marató, perquè jo acostumo a fer contes de tres pàgines i aquest en té trenta-sis. I, és clar, havia de marcar el llibre, que fos com la plaça del poble i els altres contes fossin els carrers que hi van a parar. A més a més, també descriu molt bé aquests cinc anys. Perquè no han estat només del paio fustigant-se, no, no, hi ha hagut plenitud també, 'grans èxits'.

—Una curiositat. Per què hi poseu números, en aquest conte?

—És per a no perdre'm. Quan un conte és llarg, hi poso números. Saps, quan condueixo sempre miro els quilòmetres que es marquen al costat de la carretera, és una obsessió. Doncs els números en el conte són com els marcadors de quilòmetres de les carreteres. Tenen a veure amb la dimensió i en el fet de tenir un referent. Tu fes la prova de treure'ls i veuràs que es fa més feixuc. És un exercici d'impaciència també. Sóc impacient.

—Això ens ha fet pensar que potser heu escrit el llibre a estones curtes.

—No, el mètode és el mateix de sempre. Només tinc un mètode.

—Quin és?

—La necessitat. Com que jo tinc la sort d'escriure als diaris i molt, això que faig amb els contes és pura necessitat. I la necessitat sempre troba temps. Necessito escriure. A banda d'una altra circumstància: en aquests cinc anys a causa de les absències he tingut més temps. De fet, en aquest temps he escrit un altre llibre, *Confessions d'un culer defectuós*. Vaig poder-lo fer gràcies al fet que tenia més temps.

—Al conte de la gavardina, que es diu 'No sóc ningú per donar consells', apareix Jorge Semprún, relateu el moment de ruptura i la seva expulsió del Partit

> *Els números en el conte són com els marcadors de quilòmetres de les carreteres*

Comunista, la posició del vostre pare, la posició de la vostra mare, Teresa Pàmies...

—La meva mare era al bàndol del meu pare, però era contrària a la decisió d'expulsar-los. Perquè la meva mare era molt crítica sempre, amb tot. I com que no formava part de l'estructura del partit, s'ho podia permetre. Però no se'n va anar del partit. Va consentir. La meva mare sempre hi anteposava el factor humà i com que havia estat amiga d'en Semprún, no volia deixar de ser-ho. De manera que van estar uns anys típics que no es van parlar, però després hi va haver contacte. Amb el meu pare, mai més.

—I el dubte que el lector té sobre si es van arribar a embolicar la Teresa Pàmies i el Jorge Semprún és un motor literari.

—És clar, aquest és el joc literari, de crear una mena de tensió sexual no resolta, amb un trio. I, a més a més, això és molt morbós i herètic, perquè és una heretgia. Perquè el meu pare va ser el senyor que va estar-hi la nit abans a la mateixa habitació per fer-lo entrar en raó. L'última persona que va mirar que en Claudín i en Semprún no fossin expulsats va ser el meu pare. És del bàndol dels dolents. Perquè l'altre tenia raó vist amb perspectiva històrica. Mireu si és morbós, que jugo a fer veure que podria ser fill del bo que era el dolent, quan en realitat sóc el fill del dolent que era el bo. Que d'això va el conte. Però això alhora sembla una cosa al principi i acaba essent una cosa molt diferent al final. El conte també és un homenatge a la llibertat que m'han donat els meus pares. Així com ells no eren persones lliures, perquè sempre estaven sotmeses a alguna disciplina, jo puc fer el que em surti dels pebrots.

—Això és molt interessant, perquè aquesta llibertat ideològica i de compromís social i polític, no l'expliqueu solament des de la llibertat que a vós us van donar, sinó també des de la llibertat que s'han pres els vostres fills.

—I una altra cosa important, i sobre això en Cercas hi ha reflexionat molt bé: nosaltres tenim la història que tenim, no la que ens agradaria tenir. I darrerament, a tot el món, es viu una mena de bogeria per a fer la història a la carta. Aquest és el conte d'un paio que hauria estat probablement molt més feliç i hauria tingut una vida molt més interessant si hagués estat fill de Jorge Semprún. Però era fill de l'altre. I amb molta honra. Però va d'això el conte, de com de vegades volem ser fills de qui no som. Nosaltres som fills de qui som i tenim la història que tenim. No la que ens agradaria ni la que som capaços de tergiversar. I això m'agradava també.

—Voler matar el pare és molt normal en una edat determinada.

—Sí, però l'especificitat del nostre context familiar fa que tingui un punt diferent: de nen has mitificat un pare absent. I després arriba un moment que l'has de fer baixar del pedestal i això normalment és molt injust, molt arbitrari, a vegades petulant. I això es va produir en un moment molt especial de la història col·lectiva, que és la transició. És clar, aquí hi ha un altre element amb què es pot jugar literàriament.

—I molt actual, aquest desengany. Es va fer creure una cosa i n'era una altra.

—Ni tan sols es va fer creure res, es feia el que es podia. La sensació era de fragilitat quan entren els fatxes i maten els advocats laboralistes de Madrid o quan hi ha el 23-F, que seria l'última fase, quan s'acaba la transició. No tenies un mapa amb què poguessis preveure els moviments, perquè a cada moment passava un ocell i es cagava damunt el mapa i canviava tot completament. La transició va ser un exercici d'improvisació. Aquesta adrenalina del perill, de l'atac, del conflicte, va ser molt forta. I a vegades, legítimament, des del desconeixement, les noves generacions amb tot el dret del món diuen que allò era una porqueria absoluta. Però m'hauria agradat veure com negociaves amb el teu torturador.

> *Darrerament, a tot el món, es viu una mena de bogeria per a fer la història a la carta*

> *La transició va ser un exercici d'improvisació*

El Botànic rebrota després de la crisi més important de la legislatura

Crisi El govern valencià tanca la crisi que havia fet perillar l'estabilitat i, unit, encara el darrer curs abans de les eleccions

PERE MARTÍ

Tot fa pensar que l'incendi polític que ha viscut l'acord del Botànic s'ha apagat. Ahir es va fer una reunió que en teoria va servir per a tancar la crisi entre els partits signants de l'acord: el PSPV, Compromís i Podem. La comissió de seguiment del pacte van posar les bases per a acabar la legislatura, amb un seguit d'acords que inclouen l'aprovació del pressupost del 2019 i un calendari per als mesos vinents, fins a les eleccions del mes de maig.

Tot amb tot, el fantasma d'un possible avançament electoral, desitjat per Ximo Puig, no és totalment descartat. El president, com explicarà en el debat de política general que començarà dimarts, vol donar 'singularitat' a la política valenciana i una de les maneres de fer-ho serà traient les eleccions valencianes del calendari de les autonomies de règim comú, que ara coincideixen amb les municipals. En tot cas, sí que s'ha compromès a informar prèviament els seus socis si decideix d'avançar-les. Tant Compromís com Podem són partidaris d'exhaurir la legislatura. Aquests dubtes sobre el calendari electoral no impedeixen que els tres partits considerin tancada la crisi i que donin per fet que, si tornen a tenir majoria plegats després de les eleccions, repetiran el pacte de govern.

La guspira que va encendre el foc va ser el sobtat canvi de posició de la Generalitat Valenciana en el Consell de Política Fiscal i Financera (CPFF), on va donar suport a l'objectiu de dèficit proposat pel govern espanyol. El conseller d'Hisenda, Vicent Soler, va passar de l'abstenció de la reunió anterior del CPFF al vot afirmatiu a la proposta del govern espanyol de suavitzar el dèficit de les comunitats autònomes del 0,1% al 0,3% del dèficit, en canvi –segons l'executiu de Puig– de mesures que implicaran uns 850 milions d'euros per al País Valencià. Per exemple, l'acord que l'estat espanyol assumeixi el deute del Consorci València 2007 que va organitzar la Copa de l'Amèrica, que representen 350 milions d'euros. Però el vot de Soler no havia estat acordat ni amb Podem ni amb Compromís, cosa que va irritar aquestes dues formacions. La vice-presidència de Mònica Oltra va dir que havia estat una decisió 'unilateral' i va recordar que el canvi de

El president de la Generalitat, Ximo Puig, i la vicepresidenta, Mònica Oltra. ACN

La guspira que va encendre el foc va ser el sobtat canvi de posició de la Generalitat Valenciana en el Consell de Política Fiscal i Financera

La vice-presidència de la Generalitat qüestiona les xifres i matisa el valor de les contrapartides pactades per Puig

Ximo Puig medita si aprofita l'onada, amb el risc d'irritar els seus socis, o s'espera al mes de maig

vot no ajudava ni a singularitzar l'autogovern valencià ni a resoldre el greuge crònic del mal finançament.

L'enfrontament va atènyer el màxim nivell del Botànic, és a dir, entre Oltra i el president Puig, que és qui va dur les negociacions telefònicament amb la ministra Maria Jesús Montero per pactar les contrapartides, que a més dels 850 milions d'euros inclouen 1.000 milions de refinançament del deute. És la primera vegada en tota la legislatura que hi ha una pugna entre els dos principals membres del govern, si més no públicament. La vice-presidència de la Generalitat qüestiona les xifres i matisa el valor de les contrapartides pactades per Puig. Fonts del departament d'Oltra expliquen que d'aquests milions, 220 corresponen a l'augment del marge de dèficit i 'són més deute', els 300 milions per la bestreta de l'IVA ja formen part d'allò que el govern espanyol va negociar amb el president de Galícia, Alberto Nuñez Feijóo, i els 350 milions per a fer-se càrrec del deute del consorci que va organitzar la Copa de l'Amèrica en l'època del PP no cobreixen el total de 480 milions d'aquesta 'llosa'. Quant al refinançament de 1.000 milions de deute autonòmic, Compromís adverteix que consisteix a passar a llarg termini deute de curt termini, però que no és pas cap 'reestructuració' de l'endeutament valencià.

Pressions polítiques del PSOE

Compromís considera que el canvi de vot es va deure a les 'pressions polítiques' del govern de Pedro Sánchez sobre Puig, per no debilitar més la seva posició en el consell de política fiscal. Però allò que més va irritar Compromís és que no els consultessin. La confrontació entre Puig i Oltra va obrir la capsa de Pandora al Botànic i la vice-presidenta ho va aprofitar per fer visibles rivalitats fins ara soterrades. Pocs dies després criticava a les xarxes socials la consellera de Justícia, Gabriela Bravo, per una altra decisió 'unilateral' dels socialistes: la d'obrir una oficina de denúncia de violència masclista a la Ciutat de la Justícia de València, una matèria que és competència de la vice-presidència.

A Twitter va recordar que al govern fa dos anys que es treballa perquè hi hagi oficines de denúncies especialitzades en violència masclista en un espai annex al Centre Dona 24 hores, cedit per la Generalitat. Aquesta proposta va sorgir arran del desfasament entre el nombre de dones que acudeixen al centre i el nombre de denúncies presentades, molt inferior. 'Les professionals que les atenen ho saben i així expressen la importància d'acompanyar i donar suport en aquest procés', va explicar Oltra. A més, va assenyalar directament la consellera Gabriela Bravo: 'També em resulta incomprensible i no entenc per quina raó la consellera de Justícia no sap les seves competències ni les alienes i passa per alt el Pacte Valencià contra la Violència de Gènere i Masclista. No tinc paraules, o me'n sobren i callo.'

Ja s'havia botat foc i això va obligar Puig a actuar amb molta diplomàcia per reconduir la situació. El 29 d'acost va haver-hi una reunió amb Oltra per provar de salvar la unitat del govern. Va servir per a escometre cara a cara les discrepàncies i començar a teixir una solució. El vot al Consell de Política Fiscal i Financera ja era un fet consumat, però, segons fonts informades sobre la reunió, Puig es va comprometre a consultar prèviament Oltra en aquesta qüestió i en més que poguessin irritar Compromís. També van parlar del pressupost i de l'estratègia fins al final de la legislatura. Acabada la reunió, les coses semblaven arranjades i els dos dirigents atribuïen la crisi a 'la diversitat i la pluralitat política' que hi ha al Botànic.

La reunió va tenir efecte i la tensió ha anat baixant, fins al punt que dijous Mónica Oltra i Gabriela Bravo van fer les paus en una reunió pública on fins i tot es posaren d'acord sobre les oficines de denúncia de la violència masclista. La solució és que n'hi haurà dues: una a la Ciutat de la Justícia de València, amb l'objectiu d'agilitar la burocràcia, i una altra al Centre Dona 24 Hores per a acompanyar les dones en el procés de denúncia.

Oficialment, la crisi s'ha tancat, però ha deixat alguna esgarrapada i el dubte sobre el calendari electoral, que continuarà planant sobre el Botànic. En el fons, hi ha un problema partidista: abans de la caiguda de Mariano Rajoy, Compromís era a punt de passar davant del PSPV en algunes enquestes, però amb l'arribada de Sánchez el PSOE remunta, també al País Valencià. Ximo Puig medita si aprofita l'onada, amb el risc d'irritar els seus socis, o s'espera al mes de maig. La setmana entrant hi ha debat de política general i potser el president de la Generalitat explicarà més pistes per a entendre com vol acabar la legislatura.

Els comuns, a la cruïlla del seu futur

L'Aravot La dimissió de Domènech dificulta el consens en un moviment plural en l'àmbit nacional i organitzatiu

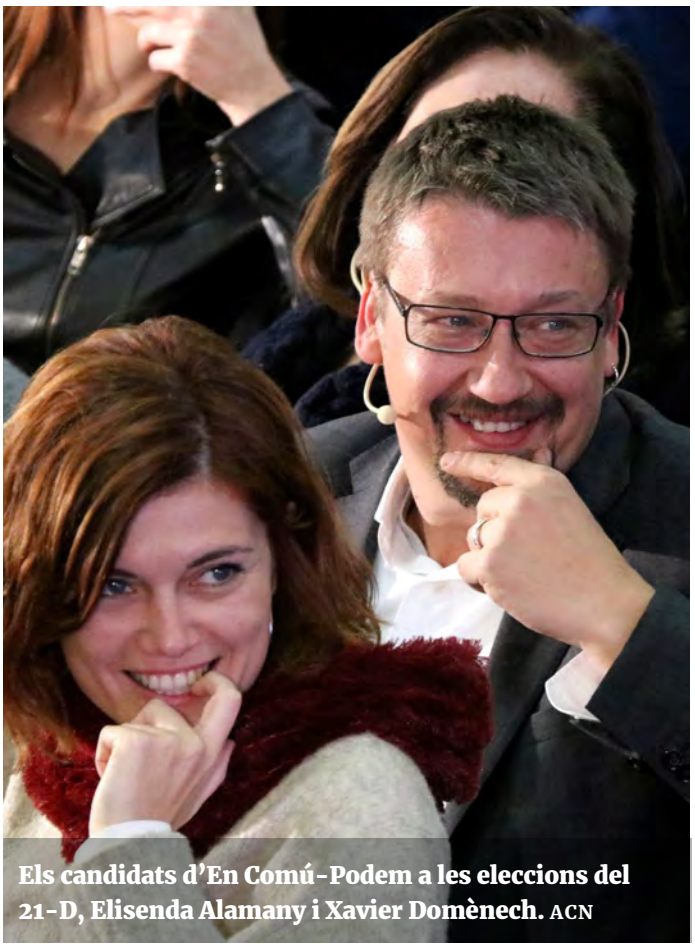

Els candidats d'En Comú-Podem a les eleccions del 21-D, Elisenda Alamany i Xavier Domènech. ACN

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Xavier Domènech, l'home de consens entre els diversos corrents dels comuns, dimitia aquesta setmana després d'haver intentat crear un projecte que superés les sigles i les quotes de partit i encaixés totes les sensibilitats del moviment.

Domènech encapçalava els principals càrrecs orgànics: era secretari general de Podem Catalunya i coordinador general de Catalunya en Comú. A més, havia estat cap de llista de les eleccions estatals i al Parlament de Catalunya i ara presidia també el grup parlamentari.

La decisió és deguda en gran part a les discrepàncies internes, arran de la incapacitat de superar els partidismes i eixamplar el moviment. La renúncia de l'encarregat de bastir l'espai dels comuns és un punt d'inflexió, pocs mesos abans de les eleccions municipals, en què es jugaran la continuïtat en el govern de la capital del país.

La darrera gran tensió

Fa poc menys d'un any i mig hi hagué l'assemblea constituent de Catalunya en Comú, un partit que unia formacions amb decennis d'experiència (ICV i EUiA) amb partits minoritaris (Equo) i plataformes ciutadanes (com ara Barcelona en Comú).

L'espai és divers, tant en matisos ideològics com en la manera de funcionar i de prendre decisions. Això va dur a un episodi de tensió aquest mes de juliol, quan tocava de renovar la direcció, una tasca encarregada a Domènech i que va originar el xoc entre sensibilitats.

Domènech, amb la complicitat d'EUiA i càrrecs territorials, volia una llista que abandonés la quota de partit i que emmenés a un projecte comú. Es pretenia superar les formacions, amb un gran pes dels independents, per a poder eixamplar la base del nou partit. Elisenda Alamany, portaveu dels comuns al parlament, amb un perfil sobiranista clar, havia de ser la responsable de compartir la direcció amb Domènech.

Però la direcció d'ICV i un nucli de Barcelona en Comú –encapçalat per Adrià Alemany, parella d'Ada Colau– van pactar una llista alternativa, que arraconava Elisenda Alamany. El propòsit era allunyar la formació de l'independentisme. En canvi, proposava tres noms per a la coordinació: Xavier Domènech, Lucía Martín (portaveu d'En Comú Podem al congrés espanyol) i Candela López (responsable de política municipal d'ICV).

Després de setmanes de negociacions i tensions, el resultat va ser una derrota de la proposta de Domènech. Es mantenia el sistema de quotes, fet que implicava un reforç dels partits (en detriment dels independents) i Elisenda Alamany era vetada de tot càrrec orgànic, mentre que Ada Colau era l'elegida per a compartir el lideratge del partit.

Finalment, en les primàries, una candidatura pactada per Domènech i Colau, que en teoria era un recull de totes les sensibilitats, fou la més votada (65%), però amb

una oposició important i una participació molt més baixa que no en la tria de la direcció un any abans (3.260 vots, en contrast amb els 5.540 del 2017). Els Comuns Federalistes, encara més allunyats del sobiranisme, assolien el 21% dels vots, i Desbordem, una candidatura partidària de les 'confluències' amb un discurs 'sobiranista i republicà', obtenia el 14%.

Unes peces difícils de cosir

Les discrepàncies es van fer evidents fa pocs mesos, però ja abans de l'assemblea constituent Podem Catalunya es desmarcava del nou partit. El secretari general en aquell moment, Albano-Dante Fachin, declinava de participar-hi perquè no es complien unes condicions mínimes.

Les condicions, avalades per un 62% dels militants (però amb una baixa participació), eren un codi ètic comú, un sistema proporcional de llistes obertes per triar la direcció i l'acceptació que els inscrits del partit passessin a formar part automàticament del nou espai.

Els membres crítics amb Fachin, i més allunyats de l'independentisme, com ara la diputada Jèssica Albiach i el secretari general a Barcelona, Marc Bertomeu, sí que participaren en la constitució de Catalunya en Comú.

Després d'aquesta negativa, Albano-Dante Fachin va ser un problema per a la direcció estatal de Podem. Finalment, el 6 de novembre de 2017 dimití després d'haver-se engegat el procediment per a destituir-lo a Madrid. La direcció estatal va imposar una consulta per a concórrer exclusivament amb Catalunya en Comú i, en canvi, el secretari general volia crear una candidatura tan àmplia com fos possible, que fins i tot inclogués independentistes.

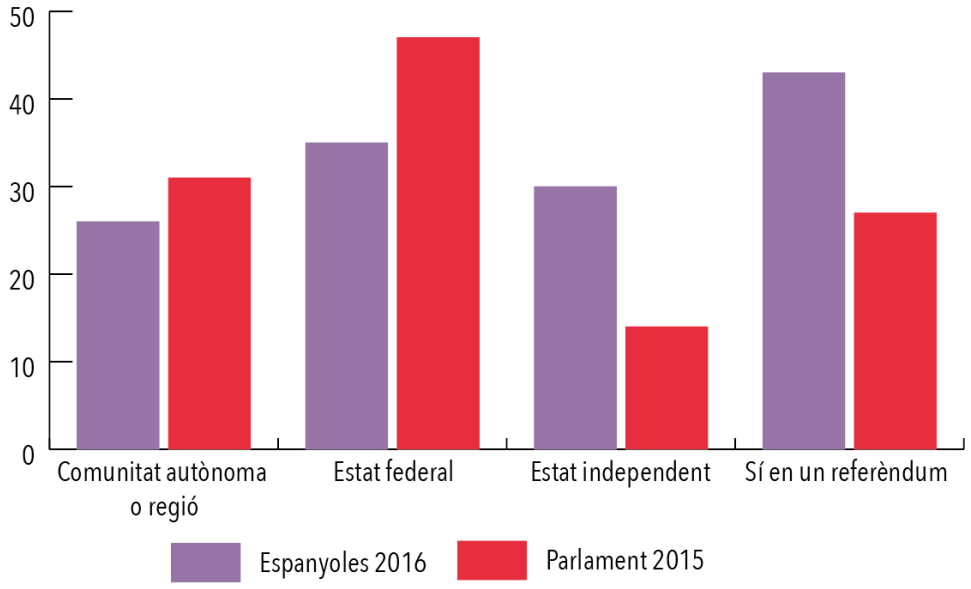

Què voldrien que fos Catalunya i què votarien en un referèndum els votants de CSQP i En Comú Podem en el mateix baròmetre (2a onada del 2016). VW

L'anterior secretària general de Podem Catalunya, Gemma Ubasart, també havia dimitit per la intervenció estatal, després de discrepar sobre les eleccions al parlament del 2015. Ubasart volia un partit més ciutadà i catalanista, enfront de l'excessiva presència de dirigents i un discurs centrat a disputar el vot a Ciutadans, en què Pablo Iglesias va apel·lar al vot dels fills i néts d'andalusos i extremenys, i en el primer míting ja va criticar David Fernàndez (CUP).

Domènech va aconseguir la secretaria general de Podem Catalunya l'abril d'enguany, amb un 73% dels vots, després d'haver-se'n anat una part del sector de Fachin.

Les discrepàncies en el si de Podem van menar a la formació d'un nou partit, Som Alternativa, creat per Albano-Dante Fachin, juntament amb Àngels Martínez Castells

Ara aquesta nova dimissió, la tercera en quatre anys, originarà unes altres primàries a curt termini.

El difícil encaix nacional dels comuns

Les discrepàncies en el si de Podem van menar a la formació d'un nou partit, Som Alternativa, creat per Albano-Dante Fachin, juntament amb Àngels Martínez Castells i la diputada del congrés Marta Sibina. Això va anar acompanyat de la dissolució de més d'una vintena de seccions locals de Podem i la creació de seccions del nou partit en ciutats com ara Figueres, Mataró, Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

En gran part, la posició sobre l'autodeterminació i l'estatus de Catalunya ha estat clau en aquesta escissió. En canvi, en els comuns, la indecisió ha portat a assolir uns resultats molts baixos en les eleccions al Parlament de Catalunya: 8 escons i un 7,46% dels vots el 21-D (8,94% el 2015), tot i tenir vocació de ser un partit majoritari, que va aconseguir un 25% dels vots a l'Ajuntament de Barcelona i que va ser primera força en les dues eleccions espanyoles.

El resultat ha significat un descens en relació amb els resultats d'ICV-EUiA el 2012 (9,89% i 13 escons), encara més baixos fora de la circumscripció de Barcelona, fins al punt que no va ob-

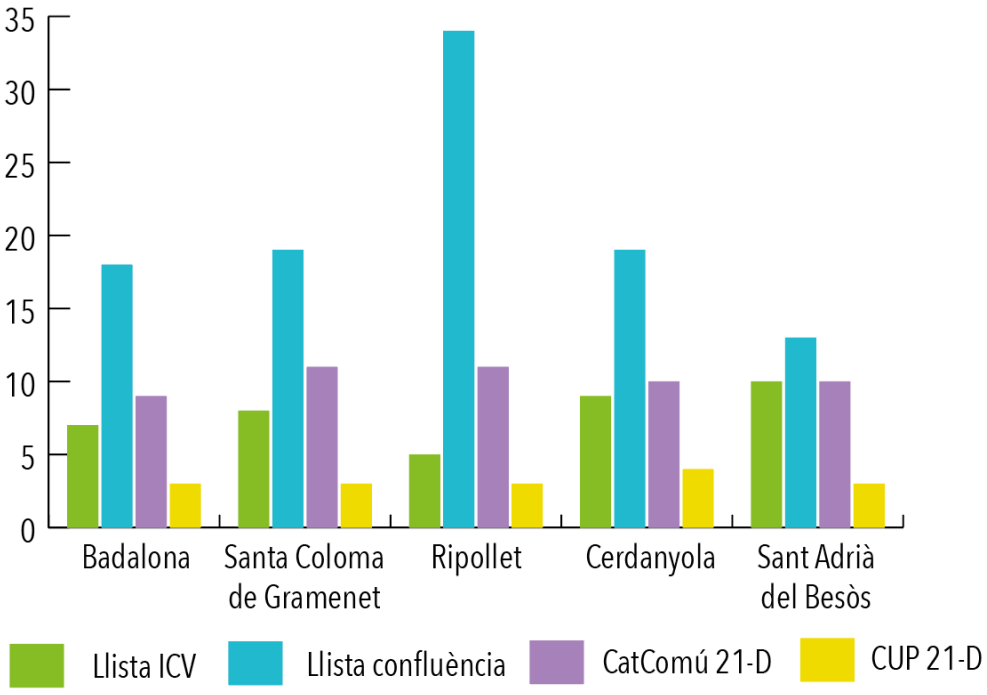

Resultats de les llistes d'ICV i les 'confluències' en les eleccions municipals del 2015 i el resultat de Catalunya en Comú i la CUP en les eleccions al parlament del 2017. VW

tenir representació a Lleida (3,91%) ni a Girona (4,04%).

En gran part, Xavier Domènech, en les eleccions espanyoles va tenir la capacitat de fer un discurs molt més sobiranista (que no ha seguit o no ha pogut seguir al parlament). Per exemple, marcava que el termini per a aconseguir el referèndum era l'any 2016, deixava clar que les decisions es prendrien des de Catalunya i es mostrava disposat a parlar d'un referèndum sense acord amb Madrid.

La clau en l'èxit de la candidatura al congrés espanyol –que va assolir 848.526 vots, en contrast amb els 367.613 al parlament el 2015 (i 326.360 el 2017)– va ser la capacitat de sumar un sector més sobiranista, provinent de partits independentistes principalment.

Un 30% dels votants d'En Comú Podem al congrés espanyol tenien com a preferència un estat independent i un 43% votarien que sí en un referèndum, tenint en compte que prop d'un terç dels votants en les eleccions espanyoles havien estat votants de JxSí o de la CUP.

En canvi, actualment les dades mostren un procés invers. En el tercer baròmetre del 2017, just abans de les eleccions del 21-D, el 16,7% tenien com a preferència l'estat independent, mentre que després baixava al 9,7%. Això significa que una part important del votant independentista se n'havia anat de la formació.

En gran part, l'escissió de Som Alternativa era la dels partidaris de la confluència d'independentistes i no independentistes en defensa de l'exercici de l'autodeterminació de Catalunya, mentre que els comuns han mantingut una posició d'equidistància entre l'actuació dels independentistes i l'aplicació de l'article 155.

Les discrepàncies van ser especialment intenses a les portes de l'1-O

El fort debat per la posició sobre el primer d'octubre

La presa de posició nacional ha estat un dels debats més incòmodes per als comuns, que tenen l'eix social com a element cohesionador. Hi trobem de sobiranistes a sectors que consideren que el nacionalisme català és el pitjor enemic, malgrat tenir com a punt comú un genèric dret de decidir.

L'evolució dels comuns ha anat variant: de defensar que el referèndum era irrenunciable, i de manera immediata, a fer una defensa d'un dret de decidir genèric, a negociar la creació d'un Ministeri de Plurinacionalitat espanyol, passant per una República Catalana dins l'estat espanyol.

En l'àmbit espanyol, malgrat que Podem defensa el dret de decidir dels catalans, és un debat incòmode que han preferit deixar en un segon terme en conferències i mítings. Només hi han posat l'accent quan han vist la possibilitat que es fes un referèndum unilateral i es va convocar la reunió a Saragossa.

Les discrepàncies van ser especialment intenses a les portes de l'1-O. La coordinadora nacional de Catalunya en Comú decidia una posició de consens, que era donar-hi suport, però sense fer una crida a la participació i considerant-lo simplement una mobilització sense caràcter vinculant.

Prop d'un 25% dels coordinadors van votar perquè es fes campanya i fer-lo vinculant, mentre que els partidaris de no participar-hi van retirar la proposta, però centenars de militants, principalment dirigents històrics d'ICV, van fer públic el manifest 'L'1-O no hi anirem', en contra de la participació, per falta de garanties.

El xoc entre sensibilitats es féu palès públicament en el ple del 6 i 7 de setembre de l'any passat, quan tres diputats de Podem (Albano-Dante Fachin, Joan Giner i Àngels Martínez Castells) i el diputat d'EUiA (Joan Josep Nuet) van sortir de l'hemicicle arran de la negativa del portaveu del grup parlamentari, Joan Cos-

Les coalicions sobiranistes i d'esquerres, amb un perfil republicà clar, van obtenir molt més suport que no Catalunya en Comú Podem i la CUP el 21-D

cubiela, de repartir el temps de paraula.

La CUP cedí finalment el seu torn de paraula a Fachin, que ha definit el ple com l'explosió que va fer caure Catalunya Sí que es Pot. 'L'onada expansiva encara arrasa els comuns', diu.

Els militants d'ambdues formacions van aprovar la proposta de consens, però amb una discrepància interna important. A Catalunya en Comú s'aprovava en una consulta (del 12 al 14 de setembre), en què un 59% dels militants votava a favor de participar-hi com en una mobilització i sense fer campanya, aquesta vegada amb l'oposició dels contraris a participar-hi. En canvi, a Podem Catalunya, uns dies més tard, un 64% dels militants (van votar-ne 7.614) avalava també de participar-hi.

El punt de tensió de les eleccions municipals del 2019

En el cas de Catalunya en Comú les tensions poden ressorgir amb la configuració de les llistes de les eleccions municipals del 2019. La dinàmica es pot repetir entre els partidaris d'un moviment circumscrit als comuns i els partidaris de teixir complicitats amb ERC i CUP, independentistes i d'esquerres.

Ja han sorgit tensions amb una part dels comuns que han denunciat que hi ha membres locals d'ICV que han emprès moviments per erigir-se com a portaveus i futurs candidats –cosa que vulnera el reglament intern– i fent reunions paral·leles per tenir-ho tot planificat.

Avui trobem que ICV, un partit amb decennis d'història i amb més implantació que la resta, té tots tres dirigents (David Cid, Marta Ribas i Ernest Urtasun) en el sector més allunyat de l'independentisme. En canvi, Podem es va presentar amb la CUP en alguns municipis, on competí contra la llista d'ICV. És el cas de Guanyem Badalona en Comú, Decidim Ripollet, Compromís per Cerdanyola, Som Gramenet i Sant Adrià en Comú.

En la majoria de casos, les coalicions sobiranistes i d'esquerres, amb un perfil republicà clar, van obtenir molt més suport que no Catalunya en Comú Podem i la CUP el 21-D.

Les candidatures van més enllà que les que van compartir amb la CUP. En més de la meitat dels cinquanta municipis més poblats de Catalunya va haver-hi més d'una candidatura amb membres dels comuns, que es van enfrontar entre ells, fos sota les marques Sí Que es Pot o Ganemos, o bé en candidatures locals –a Sant Boi, Vilanova i la Geltrú, Mataró, el Vendrell, Viladecans, Lleida, entre més.

Catalunya en Comú es pot trobar que hagi de decidir si abandona aquestes coalicions d'èxit –com en el cas de Badalona, que va assolir el govern municipal– o si s'hi afegeix i s'arriba a una disputa entre membres del mateix moviment en llistes electorals diverses.

El fet que tots els comuns s'afegeixin a la coalició també pot crear tensió entre els partidaris d'ajuntar-se amb la CUP i ERC i els que hi són més refractaris. La dificultat de dotar un discurs a un moviment tan plural de segur que es repetirà, i d'ara endavant encara més, sense la figura de l'home de consens, l'arquitecte del partit, Xavier Domènech.

7 DIES

La selecció de la setmana | 3-7 de setembre

Dimarts 5.
Quan l'independentisme es va endinsar en el terreny inexplorat de la unilateralitat

ALBERT SALAMÉ

Divendres 7.
Adrià Carrasco: 'Torra hauria d'obrir les presons demà mateix'

ACN

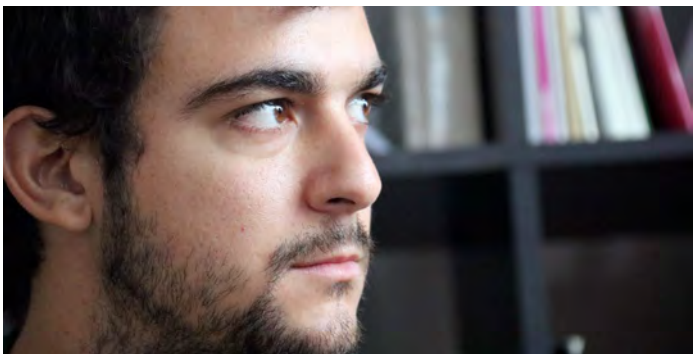

Divendres 7.
Meritxell Borràs: 'La Dolors i jo era com si no hi fóssim. Sempre es parlava dels consellers'

ALBERT SALAMÉ

ADRIÀ CARRASCO

'Torra hauria d'obrir les presons demà mateix'

Entrevista al jove del CDR d'Esplugues exiliat a Brussel·les · Ahir es va presentar per primera vegada

ACN

ANDREU BARNILS

Adrià Carrasco és un jove de vint-i-cinc anys d'Esplugues de Llobregat, exiliat a Brussel·les. La justícia espanyola l'acusa de terrorisme, sedició i rebel·lió. Hi ha una ordre de crida i cerca contra ell dins l'estat espanyol. De moment, a Europa, no. El delicte? Haver participat en talls de carreteres i aixecaments de peatges amb el CDR d'Esplugues de Llobregat. Res que no passi, per exemple, en vagues generals. Doncs de terrorista, l'acusen. Per això el 10 d'abril passat, mentre la guàrdia civil picava a casa seva de matinada per detenir-lo, l'Adrià va ser prou hàbil per a no deixar-se enxampar i sortir de casa, lliure. Ahir, després de cinc mesos de viure en silenci públic, va oferir la seva primera conferència de premsa, on va explicar el cas. La seva cara, i el seu discurs, es van fer públics per primera vegada. Minuts després atenia VilaWeb. Ell, fumant tabac d'embolicar a la finestra d'un despatx. De tant en tant, saludava amics que l'esperaven al carrer. I el periodista, enregistrant.

—Que us podríeu presentar, si us plau? La gent no coneix l'Adrià Carrasco.

—Sóc l'Adrià, tinc vint-i-cinc anys i sóc d'Esplugues de Llobregat. Fins fa poc tenia una feina de tècnic de so a l'FNAC. Dins la botiga hi ha una saleta on es fan concerts. I treballava allà. Prou divertit. Vaig estudiar això. Just abans de tot, buscava un pis. Per anar-me'n de cals pares. Ja va tocant. Vint-i-cinc anys. Em volia independitzar, anar-me'n de cals pares, i al final ho he aconseguit. Mira. És una ironia. Però és així: mirava algun lloc a prop de Collserola, si podia ser. Vaig estudiar a l'escola Lola Anglada.

—I els vostres pares i germans a què es dediquen?

—Sóc fill únic. El meu pare treballa al port. Amarrador. I la meva mare és assistenta social. Cura d'avis. Porta una residència d'avis.

—Un cas clar d'alta burgesia catalana. Típic dels independentistes.

Estic disposat a lluitar contra l'estat espanyol. Faré això, a partir d'ara

El franquisme no ha estat mai depurat a Espanya i hauríem de començar a fer fora aquesta gent

—Clarísssim. [Riu.] Ara, no em puc queixar. He tingut sempre una vida bastant còmoda. Aquesta és la veritat. Cosa que no impedeix que vulgui lluitar pels drets de totes. I per millorar la situació de molta gent que ho passa malament.

—Per això us apunteu al CDR? O per què?
—Em fa gràcia. Molta gent m'ho demana. No és que t'hi apuntis. Els CDR ho som tots, en part. No és que t'hi hagis d'apuntar. Lluites contra una cosa injusta, t'ajuntes amb gent, i això és el CDR. És la gent del carrer organitzada. El poder popular. A Esplugues vam començar els de sempre i s'hi ha anat animant gent. El dia del referèndum, per exemple, vam fer un paper superbo. Ens vam repartir en cada col·legi electoral. Afortunadament, no ens van venir a pegar. Jo vaig anar a Can Vidalet. Va ser un èxit. Tots vam tenir el sentiment de victòria.

—Passem al dia 10 abril. Dia important. Proven de detenir-vos de matinada. Tot per haver tallat carreteres i aixecat peatges.
—Jo dormia i va aparèixer la Guàrdia Civil amb fusells d'assalt. Van tallar el meu carrer. Un dispositiu com si busquessin el malvats més dolent. I vaig tenir la sort de poder escapar-me.

—Mentre ells picaven a la porta?
—Sí. Va ser bèstia bèstia.

—I fins on pugueu explicar, quina ruta heu pres per arribar aquí? Del 10 d'abril fins ara, com ha anat?
—He arribat fins aquí gràcies a l'organització popular. I ho deixarem aquí. He tingut la sort de poder-me'n anar per A o per B. El fet important és que ara sóc aquí disposat a lluitar contra l'estat espanyol. I a partir d'ara faré això.

—Ara mateix, quin és el vostre dia a dia a Bèlgica?
—Jo ara treballo. Sí, ja treballo. Faig de tècnic de so en una empresa. Això de ser un exiliat també t'obre portes. També estudio francès. Ara em centraré en això i a establir-me aquí.

—Avui heu fet la primera conferència de premsa. Ja sou públic. Això pot fer que la policia us vingui a cercar, ara?
—No. La meva crida i cerca és a l'estat espanyol. A Europa, no. De moment. Però ara és oficial, públic, i si ha d'arribar alguna euroordre serà a partir d'ara, sí.

—No ho demano per fer safareig, però teniu parella? Ho dic perquè aprofiten aquestes coses per espantar. Visiten família, amics... i parella. Collen per aquí.
—Sí, tinc una persona a qui tinc afecte especial. Ens anem veient més, diguem. I sí, sí. Ja saben qui és, aquesta persona. I els meus amics, també. De fet, com dius, els han anat a intimidar, per si sabien on era, amb unes formes totalment intimidatòries. I mirant de fer-los creure que si no deien on era jo, a ells els passaria igual. De molt males maneres, de debò. Molt males maneres. Però jo aquí no m'he vist vigilat en cap cas. Crec que no dec ser tan important per a ells. Ara ho veurem. Potser sí. Però jo aquí sóc un ciutadà europeu. No em poden fer res.

—M'hi jugo un pèsol que avui a la conferència de premsa hi havia algú del CNI fent fotos o prenent notes.
—Doncs segurament. Doncs que s'assabenti com va la història, que no callarem. No ens arronsarem.

—Sempre heu estat polititzat?
—Polititzat? No ho sé. Jo militava, a Esplugues, en la plataforma contra el Pla Caufec. D'aquí ve la samarreta. És un pla urbanístic que fa dos anys que es gesta i que amenaça de destruir l'ecosistema de Collserola. Una zona de transició necessària per a un parc natural. I, a banda la qüestió ecològica, a Esplugues no necessitem més centres comercials. I a final d'any en volen inaugurar un. I el pla inclou una zona de blocs de pisos de vuit plantes a tocar, literalment, de Collserola. Volen un Eixample al costat del parc. Habitatges d'alt nivell. No és el model de poble que volem. Volen

convertir Esplugues en una cosa pervertida. Ara, l'esperit crític, si ho vols dir així, on l'he trobat, és al cau. Jo he estat escolta. I allà vaig trobar gent que em va despertar inquietuds. El simple fet de qüestionar-se les coses per mi és vital. Per què? Com? I intentar anar al fons de la qüestió.

—Militeu en cap partit?
—Partits? No. I no en tinc intenció. El meu paper és al carrer.

—He vist que a la conferència de premsa fèieu una crítica a l'esquerra espanyola.
—Sí. Bé. He explicat un fet que crec que és evident. El feixisme es va morir plàcidament. Franco es va morir al llit. No el vam treure d'allà. Ningú no ha pagat, per aquells crims. I fins ara tot això era latent, però ara és evident que la transició no va ser una transició. Ara estem emprenyats perquè és superevident. I es veu més clar. Els tribunals de l'estat espanyol descendeixen de tribunals franquistes. Moltes persones tenen afinitats amb el franquisme. El franquisme no ha estat mai depurat a Espanya. És evident. Hauríem de començar a fer fora aquesta genteta. I netejar les institucions. Ara surt tot. I van desbocats.

—I quin creieu que ha de ser el paper de la gent, més enllà dels polítics?
—Pregunta molt general. Per sobre de tot, hem de continuar sortint als carrers. Perquè la repressió, l'objectiu que té, és injectar por a la gent. I pensar que allò que fas és perillós. No podem permetre que ells guanyin. Hem de continuar fent pressió i sortint als carrers, perquè es proclami la República Catalana. I qualsevol mena de mobilització que creguem legítima serà bona. Hem de mantenir la pressió als carrers. Perquè jo sóc dels que crec que s'ha de pressionar des de baix. De baix cap amunt. I una altra cosa: no crec gaire en els líders del poble. El poble per si sol té la força de ser autònom. Barri a barri. No necessitem cap líder que ens digui què hem de fer. Aquesta és una de les claus de l'organització popular. Cada persona per si sola és prou autònoma. I el grup, també.

Christophe Marchand, Adrià Carrasco i Efren. ACN

—Com veieu el procés?
—Com veig el procés? La repressió té efectes, i crec que sí que és possible que ens hagin intimidat una mica, però ho hem d'utilitzar i capgirar-ho. I sortir al carrer. Crec que els polítics s'han d'espavilar. Sé que això que diré no és fàcil, però crec que el president hauria d'obrir les presons demà mateix. No entenc per què tenim els polítics catalans tancats en presons catalanes. I ho permetem. La pressió ha d'anar cap aquí: cap a alliberar els polítics i continuar construint una República en què ens posem tots d'acord.

—Vau escriure una carta que deia: 'Només tinc por que la gent tingui por.'
—Estava inspirat, aquell dia. [Riu.] Com deia, l'única por que tinc és que la repressió tingui efectes i aconsegueixi derrotar-nos. Això voldria dir que la gent deixés de sortir al carrer perquè la Tamara i jo som perseguits. Aquesta és la meva gran por. No podem deixar que la por ens venci. Tots al carrer.

> *La pressió ha de ser per a alliberar els polítics i continuar construint una República en què tots ens posem d'acord*

MERITXELL BORRÀS

'La Dolors Bassa i jo no hi érem. Sempre es parlava dels consellers'

La consellera Meritxell Borràs explica els seus trenta-dos dies de presó en aquest dietari que sortirà publicat el 17 de setembre, amb el títol '34 dies de tardor i un de primavera. Diari de presó'

ALBERT SALAMÉ

TXELL PARTAL

La consellera Meritxell Borràs va passar trenta-dos dies empresonada. Durant aquelles setmanes tancada a Alcalà-Meco es va dedicar a escriure en un dietari vivències, reflexions, idees... En cap moment no li va passar pel cap que allò s'acabaria publicant. Ho feia per desfogar els seus pensaments i no atabalar amb les seves dèries la companya de cel·la, Dolors Bassa. Ara ha decidit de publicar aquell diari. Hi ha afegit tres dies: el del viatge a Brussel·les, el dia de la compareixença a l'Audiència espanyola i el del seu casament, l'endemà del dia que els seus companys van tornar a entrar a la presó. Jornades molt complicats per a la consellera.

En aquesta entrevista, Borràs se sincera. S'obre de mica en mica i explica què va viure. S'emociona parlant de la relació que ha creat amb Dolors Bassa, de tot allò que ha après dins la presó i de la manera com s'ha reforçat la relació amb els seus

Entrar a la presó era dins del nostre imaginari. Hi havia la possibilitat

Amb la Dolors he travat una amistat, que sé que per part seva és igual de ferma

fills. Expressa el seu vessant més humà. Tot plegat li ha causat por i pudor, però finalment ha decidit d'explicar-se i que se sàpiga que els polítics també són persones. 'Que coneguin el meu patiment, el nostre patiment. Perquè allò que per a mi van ser uns dies, per als meus companys són molts mesos', diu Meritxell Borràs.

—Al llibre parleu dels trenta-dos dies que vàreu ser a la presó, però comenceu parlant de Brussel·les. Dies de dubtes, incerteses... dies complicats?
—Sí, dies difícils, en què la gent del govern vam haver de decidir si ens presentàvem o no davant els tribunals espanyols.

—Preneu la decisió d'anar a Madrid a l'últim moment, però llavors hi ha una situació complicada en un avió....
—Sí, no puc agafar l'avió perquè hi ha una errada en el bitllet. És una situació que avui sembla anecdòtica, però en aquell moment va ser dura. Aquest fet inesperat em fa tornar a dubtar i la situació encara es torna més complexa. Però, finalment, pujo a un avió cap a Madrid.

—I aneu directament a declarar a l'Audiència espanyola...
—Sí, decideixo anar a l'Audiència Nacional. La possibilitat d'anar a la presó hi era, i finalment es compleix. Per a tots els membres del govern. I per tant, arriba d'una manera molt dura. Ens colpeja a nosaltres individualment, però també d'una manera molt pròxima a bona part de la gent del país.

—Us presenteu pensant que no entrareu a la presó?
—Em presento convençuda que no he fet res que es mereixi la presó. Però de tota manera, quan parlo amb l'advocat, em diu que no es tracta d'una qüestió simplement judicial i que, per tant, no pot mesurar-ho com ho faria amb altres casos. Hi ha la possibilitat d'entrar a la presó.

—Hi havia el cas del Jordi Cuixart i Jordi Sànchez...
—És clar, amb tots els precedents i les actuacions que hi havia hagut, torno a Madrid essent conscient que puc haver d'anar a la presó. Aquells dies circulen dues teories. Una que diu que potser els consellers més significats els ficaran a la presó, però que els que no ho són tant, no hi entraran. Asseguren que prendran aquesta decisió amb la intenció que tothom torni. Per això en aquest cas es deia que sí que hi hauria una pressió molt forta per a aquells que no haguessin tornat de Brussel·les. Però a la vegada circulava una altra teoria: era aquella que deia que el que ens passés a nosaltres havia de ser exemplificador i, per tant, aniríem tots a la presó. Per tant, sabíem que hi havia la possibilitat.

—La primera nit de presó ja escriviu que és una sort tenir Dolors Bassa al vostre costat. Malgrat que confesseu que durant els mesos de govern no havíeu tingut gaire relació i fins i tot us miràveu amb una certa desconfiança...
—Sí, la primera nit ho veig clar. Veig que és una persona amb qui m'entendré. És això del sisè sentit, que de seguida veus si hi ha entesa o no. De seguida vaig veure que era una persona molt planera, molt oberta, molt del meu tarannà. Va ser una gran sort coincidir amb ella.

—Què significa la Dolors?
—Mmm.... La Dolors és una amiga [se li esqueixa la veu]. Una amiga feta en unes circumstàncies molt difícils. Segurament, si no haguéssim patit la presó juntes, ella i jo no hauríem estat amigues. No hauríem tingut aquesta oportunitat. Era companya del govern però poca cosa més. Ara amb la Dolors hem travat una amistat, que sé que per part seva és igual de ferma. Ara em fa patir el seu empresonament i la situació difícil que viu.

—En el llibre dieu: 'Espartanes i amigues per sempre!'
—Vam decidir en tot moment ser espartanes, no ens volíem deixar endur per la dinàmica d'allà dins. A la presó, si més no nosaltres en aquells moments, no hi

ALBERT SALAMÉ

teníem res a fer, no podíem fer activitats. I potser a nosaltres ens va agafar fins i tot massa fort la voluntat de fer coses. Però penseu que veníem de la voràgine del govern... I en aquest context ens proposem de ser dures amb nosaltres mateixes. Fem coses com ara decidir que no malgastarem diners a la botigueta de la presó o que farem servir el temps per a fer coses positives i no vagar per la presó. Crec que aquesta actitud, d'espartanes, ens va anar bé a totes dues.

—Precisament, Dolors Bassa és un pilar fonamental en un dels pitjors moments que teniu a la presó. Quan caieu per les escales i us feu un esquinç....

—Quan em faig l'esquinç passo moments complicats que sort que hi ha la Dolors. Físicament, tenia moltes dificultats. Ella m'ajudava en la mobilitat i la logística, però sobretot moralment.

—Aquest esquinç no us va afectar sols físicament sinó també mentalment.

—Físicament m'ho complica, però m'afecta sobretot mentalment. Allà dins estava molt obsessionada amb l'esport. Perquè m'anava molt bé. Sóc una persona ansiosa i, en una situació complicada com aquella, m'anava molt bé alliberar tensions fent exercici. I tot d'una em trobo que he d'anar uns quants dies amb cadira de rodes, que no puc posar el peu a terra...Al final vaig acabar fent exercici malgrat que tenia el peu malament. Però els primers dies em sentia atrapada, no pas dins de la presó sinó dins del meu propi cos. Això va ser dur...

—Hi ha un moment al llibre que dieu que els consellers i les conselleres a la presó heu actuat de manera diferent... Què voleu dir?

—Els homes i les dones hem actuat d'una manera diferent. La Dolors i jo vam fer un text conjunt que es va llegir a la manifestació de Marina i els homes van fer cadascú el seu. Potser no és res, però és així. I quan la Dolors i jo sortim de la presó, la imatge que es veu és la de dues amigues que s'abracen. La nostra complicitat es veu, es nota. En canvi, els homes van sortir d'una manera més institucional, més mudats, més de consellers. Va ser diferent...

—Un altre aspecte que es veu sovint al dietari és que als mitjans no es va parlar gaire d'Alcalá-Meco. Això us feia mal?

—Sí, és allò del sostre de vidre, que ho hem llegit, ho hem estudiat i en som conscients... Però, de sobte, quan passa, és tan dolorós, tant, que fa mal. Crec que en algunes ocasions, voluntàriament, per part dels mitjans públics espanyols, perquè la presó d'Estremera des d'un punt de vista de les infrastructures, és molt nova i per tant cal lluir-la i dir que les presons són molt modernes. La nostra tenia una altra realitat. Un entorn molt més florit, però les cel·les eren bastant antigues, eren molt petites. No s'havien posat al dia. També la Dolors, que és més militant que jo, em fa adonar que es parla menys de nosaltres. I és que, majoritàriament, i segurament sense mala intenció i sense adonar-se'n, sempre es parlava dels consellers, d'Estremera i de Soto del Real. Nosaltres no hi érem. Les meves germanes em deien

que es pensaven que no parlaven de nosaltres perquè no érem conselleres destacades del govern, però ara que hi ha la presidenta del parlament, la Carme Forcadell, passa igual.

—Us ho anava a demanar: ara continua passant o ha canviat?
—Un punt sí que ha canviat. I és que això la Dolors ho va fer molt bé quan va sortir, sempre va voler que constés Alcalá-Meco. Honradament, potser no hi ha cap mala intenció en el fet que no s'anomeni les dones empresonades, però potser això encara és més greu, perquè vol dir que ni hi pensen, que ho tenim molt interioritzat. Segurament si demanéssim a la Dolors si ha canviat la situació em diria que molts dies no ha estat així i que les dones continuen essent oblidades.

Meritxell Borràs i Dolors Bassa, una vegada fora de la presó d'Alcalá-Meco. ACN

—Al llibre hi ha una mena d'epíleg. És el dia que us caseu, el 24 de març d'enguany. Just l'endemà del dia que els vostres companys tornen a entrar a la presó...
—Això va ser molt complicat. Precisament, vam decidir fer-ho aquell dia perquè volíem que fos lluny del judici, que fos un oasi de felicitat entremig de tot allò que vivíem. També ens ho mereixíem. Sabíem que encara hi hauria gent a la presó, i famílies patint, però ens va semblar que ho podíem fer. Però, és clar, quan uns consellers determinats reben la citació per a anar a Madrid, i només són uns de concrets, ens origina molt malestar. I quan el dia 23 es presenten i els empresonen a tots... Va ser molt dur per a tothom, per a nosaltres també. Vam estar a punt de suspendre el casament, de suspendre-ho tot... Com ho fèiem?

—Però no ho vau suspendre perquè ells us ho van demanar...
—Em constava la seva generositat, però aquell dia me la van demostrar una vegada més. Quan rep la citació en Jordi Turull m'escriu i em diu que passi el que passi que em casi, que sigui feliç i que faci un brindis per ell. Hòstia!, quan vaig rebre aquest whatsapp... Li vaig dir que ell hi seria, però ell ja no les tenia totes. També el 23, el mateix dia, vaig parlar amb en Jordi Turull, en Josep Rull i la Dolors Bassa, just quan van sortir a dinar després d'haver fet la compareixença. Tots tres em van dir igual: que em casés. I la Dolors, d'una manera molt generosa, em va dir que estava molt contenta que jo hagués pogut tenir aquest regal.

—Suposo que és molt complicat que ells siguin a dins i vós fora...
—Molt....

—Com ho viviu?
—Malament, es viu malament. Això ho pot entendre tothom que ha passat una situació dura amb conseqüències diferents per a uns que per a uns altres. Ho vius malament. Però la pitjor part la tenen ells. Que jo no ho visqui bé, no vol dir que no sigui molt conscient que la pitjor part se l'enduen els que són a la presó.

—I sentiu menys suport pel fet de ser a fora? Continuen essent una represaliada.
—No. No em puc queixar de falta de suport per part de ningú. Ara mateix, hem entrat en aquest bar i la propietària s'ha aixecat, ha vingut a fer-me dos petons i m'ha abraçat. Sento molt suport per part de la gent. Què més vull?

—Tornem a la presó. Al diari expliqueu les rutines de la presó. Que n'és, de desconeguda, la presó...
—Quan sóc dins, a mi això em fa sentir malament. Jo he estat diputada durant molts anys i, malgrat que he anat a visitar gent a la presó, no me n'he preocupat mai. Ostres!, quan hi sóc i veig les condicions en què estan, penso que me n'hauria d'haver preocupat una mica més. Hi ha tantes coses a millorar, a fer diferent. En parlem molt amb la Dolors i fem els nostres debats. I ho manifesto a la gent que em ve a veure...

—Què n'heu après de la presó?

—De totes les situacions se n'aprèn. I d'una vivència difícil se n'aprèn molt. D'entrada he après que ens hem de preocupar molt més de les presons. Ens hem de preocupar de donar opcions a la gent que és allà dins perquè tinguin vies reals de reinserció. Cal trobar vies perquè la gent tingui una opció vital basada en la seva llibertat. Perquè és una millora per a ells, però també per la societat.

—I personalment?

—El que més he après és a valorar la gent que estimes i les petites coses. Ja ho feia, però ara molt més. Des de coses tan petites com poder fer una copa de vi amb les persones que estimes. Allà no tens vi, no pots triar el menú...O quan vols parlar amb algú, no pots agafar el telèfon i trucar. No tens la proximitat de la gent que estimes. Positivament, m'ha canviat la relació amb els meus fills [s'emociona]. Jo tenia una relació molt positiva, però ara tots valorem molt més la nostra relació i els nostres moments junts.

—De seguida, les preses d'Alcalá-Meco us fan saber que d'ençà que hi sou les coses han anat a millor...

—Sí, ens ho diuen i ens sorprèn. Primera, perquè creiem que encara hi ha moltes coses a millorar. Però, per una altra banda, perquè és fort que la seva situació hagi millorat per la nostra presència. No pot ser que canviïn les coses perquè hi som nosaltres. Les condicions de la presó sempre haurien de ser les adequades, les correctes.

—N'hi ha exemples. El més evident, la calefacció...

—Les presses sempre ens van dir que de normal la calefacció no s'engegava fins al desembre. Enguany, amb la nostra presència, va ser abans. També hi va haver un altre canvi: arran d'una visita del metge Jaume Padrós, la calefacció va començar a encendre's també al matí, fins llavors era tancada.

—Precisament, en aquesta visita de Jaume Padrós passa un fet curiós. Ell ni us mira el peu, sembla que estava preocupat per la medicació que us donaven... Us medicaven massa?

—Jo no sóc metge i, per tant, no sé si ens medicaven massa o no. Però sí que sé que quan ve en Jaume Padrós em disminueix les dosis. Prèviament, jo ja me l'havia disminuït. Tenia la sensació que anava una mica com emborratxada.

—Una cosa emocionant és l'aparició de les cartes. Comencen essent 10 i acaben essent 100, 200, 300...

—Vam arribar a rebre 400 cartes en un sol dia. Era una cosa fantàstica. Com diu el Josep Rull: ens acaronava l'ànima. Era la demostració d'allò que se'ns havia dit tantes vegades: no estàvem sols. A través de les cartes veiem la proximitat de la gent, de persones que et coneixen però també de persones que no. La resposta de la gent amb les cartes va ser una cosa molt maca. De fet érem l'enveja de totes les presses, perquè moltes no tenien cap comunicació exterior.

—Encara que també expliqueu que us crea una mica d'angoixa el fet de no

ALBERT SALAMÉ

El moment més dur és quan te'n vas i els deixes a dins. És molt fort. Ara sé com patien els altres, els que m'estimen

poder-les respondre totes.

—Sí, la meva voluntat era respondre-les totes, però no podia fer-ho. Al final vaig decidir que només respondria les que coneixia, però continuava essent impossible. Vaig idear un sistema perquè la gent sabés que havia rebut la carta, que n'estava al cas, i que m'havia agradat molt el que dèiem o que els responia allò altre. Per mi era molt important que sabessin que ens arribava i que ens ajudava.

ALBERT SALAMÉ

—Els vostres familiars van idear un sistema perquè en reconeguéssiu les cartes ràpidament.

—Efectivament. Va ser una metodologia pensada per la meva mare. A mi em va anar molt bé perquè només de veure les cartes sabia que n'hi havia alguna dels meus, de la mare, de la germana, dels meus fills... Dels que més estimo.

—Com ho van viure ells?

—Són els que s'ho passen pitjor. No tan sols en el meu cas, sinó tots. De fet, quan he sortit de la presó i he anat a veure en Jordi Turull, en Josep Rull o la Dolors, he pogut entendre què sentien ells. Entrar a la presó a veure una persona que estimes és molt complicat. I més a Madrid, que és viatjar tot el dia per 40 minuts darrere un vidre. El més dur és anar-te'n deixant-los a dins. És molt fort. Ara sé com patien els altres, els que m'estimen. No és un patiment qualsevol. Jo, amb tots els meus companys de govern, m'agradaria poder-m'hi comunicar, explicar-los coses. Ara no ho pots fer, més enllà d'una carta que quan els arriba potser tot allò ja ha passat a la història.

—Dins la presó vau prendre una decisió important. Vau decidir de no presentar-vos a les eleccions. Va ser complicat prendre aquesta decisió?

—Problemes que fora no tindrien importància, dins de la presó, com que estàs tan limitat, es fan molt grossos. Veus una notícia que et sembla un error i et preguntes què pots fer... De cop, veus que no pots fer res. No pots trucar i que t'informi. No pots tenir informació de primera mà. En aquest context, prendre la decisió de si anava a les llistes o no va ser difícil. Prèviament a tot això, havia decidit que no em presentava, però després de tot, no ho tenia clar. Ho vaig reconsiderar tot. Però no tenia tota la informació, no podia parlar i debatré sobre això.

—Us sorprèn i us dol quan de cop veieu pels mitjans que sou l'única consellera que no es presenta...

—Quan prenc la decisió de no anar-hi, la

informació que tenia era que Quim Forn tampoc no anava a les llistes. M'havien dit que havia pres la mateixa decisió que jo i, per tant, érem dos. Al final només era jo. I això, que de normal potser no tindria importància, a dins la presó se'm va fer gros. Em va costar de pair.

—Al dietari dieu que no enteneu per què no es va fer la llista unitària. La defensàveu,
—Sí, crec que la llista unitària dóna força en molts sentits, tant electoral com de projecte. I no acabava d'entendre la decisió de no fer-la. Això també se'm va fer gros. Però com és possible que ens presentéssim junts en les anteriors i que ara, amb les dificultats que teníem, decidíssim d'anar separats? Només em preguntava: qui ho havia decidit?, per què? No ho vaig entendre ni compartir. Ara continuo sense entendre-ho ni compartir-ho. Però hi ha decisions a la vida que no les prens tu, les prenen altres.

—El 4 de desembre tot fa un tomb i us alliberen, però no teniu la felicitat completa perquè hi ha companys que resten a dins...
—És clar, et poses en la pell dels altres i deu ser horrorós. Ha de ser terrible saber que tu no pots sortir, que t'has de quedar. I, evidentment, és terrible que et passi això, però a nosaltres també ens afecta. A la vegada tens una alegria immensa de sortir. Una cosa no priva l'altra. Sóc feliç de saber que em retrobaré amb la meva família, que podré tenir una vida normalitzada. És clar que n'estic, de contenta, no seria humà no estar-ho. Però, és clar, és xocant...

—Sabeu el vostre alliberament mirant La Sexta. És normal?
—No és normal, però s'ha normalitzat allò que no hauria de passar. Que és que tu t'assabentis d'aquestes coses perquè s'ha filtrat a la premsa, no perquè reps la informació per la via que toca. Aquell dia ens asseiem a mirar la tele perquè ja intuïm que pot passar, perquè sempre ha passat així.

—Per què decidiu de fer aquest dietari?
—Per mi, per escriure. Jo no sóc una persona que escrigui cada dia. En el meu cas, l'escric bàsicament per dues coses. Perquè a mi em va bé, perquè m'ajuda amb aquesta necessitat que tinc d'explicar les coses. No puc trucar a ma germana i explicar què em passa pel cap, de manera que ho escric. Només puc inflar el cap a la Dolors i ja ens ho hem dit tot. Suposo que el diari és com una teràpia. Però, per una altra banda, penso que el testimoni de com visc la presó serà interessant per a mi d'aquí a uns anys, i que els meus fills i els meus néts podran llegir aquest diari. Cal ser conscient que quan vaig començar no sabíem si això serien trenta-dos dies o molt més. I, per tant, penso que he de recollir aquest testimoni, però pensant en mi.

—Llavors, per què ho publiqueu?
—Perquè d'una manera informal comento a en Jaume Ciurana, que és un gran amic i que té una editorial, que he fet un diari. I em demana si és publicable. Li dic que no ho sé, perquè el vaig escriure per mi. Però l'hi ensenyo i em diu que sí. Malgrat que en tinc molts dubtes, perquè és molt sincer, és la part humana i personal, finalment ho tiro endavant. La veritat és que em fa una certa angúnia exposar-me públicament. Però al final acabo decidint que potser és bo que la gent sàpiga que, més enllà de polítics, som persones. Que sàpiguen el meu patiment, el nostre patiment. Perquè allò que per mi van ser uns dies, per a companys meus són molts mesos.

—D'aquí a poc farà un any d'aquella tardor convulsa. Quan mireu enrere què penseu?
—Crec que ens cal un cert temps per a valorar-ho i tenir prou perspectiva. Però cal mirar endavant i caminar...

—I quan mireu endavant que veieu?
—Trobo molta gent que humanament ha estat al nostre cantó i que té ganes de fer coses positives. Vivim en un país que val la pena i hem de continuar treballant.

> *Penso que el testimoni de com visc la presó serà interessant per a mi d'aquí a uns quants anys*

> *És bo que la gent sàpiga que, més enllà de polítics, som persones*

CRISTINA FALLARÁS

'A Espanya, hi ha una part de la població contrària a l'"A por ellos"'

La periodista va crear l'etiqueta #RiveraQuitameEste, contra la provocació de Ciutadans

CEDIDA

MARTA VALLS

La periodista Cristina Fallarás està convençuda del poder de la xarxa com a espai d'expressió col·lectiu i gratuït. Un lloc on molta gent que no apareix als mitjans de comunicació tradicionals pot expressar-se. L'intent de silenciar certs moviments i opinions, per tant, ja no funciona tan bé com ara fa una dècada, diu. I és veritat: certes opinions o visions que no apareixen als mitjans, esclaten a la xarxa: l'èxit de #Metoo, #MeQueer i #Cuéntalo ho demostren. L'última etiqueta d'èxit a l'estat espanyol és #RiveraQuitameEste, amb què milers de persones han respost a les provocacions de Ciutadans. Milers de missatges entre irònics i reivindicatius que, majoritàriament, defensen la llibertat d'expressió dels qui reclamen l'alliberament dels presos polítics per mitjà d'aquest símbol. La campanya ha fet visible que també hi ha espanyols que van contra el discurs de conflictivitat de Ciutadans, donen suport al referèndum i s'oposen a l'existència de presos polítics. Una visió que, considera Fallarás, no troba espai als mitjans espanyols. Per això ella va crear l'etiqueta, i la resposta no va fallar.

—L'etiqueta #RiveraQuitameEste va aconseguir ser tema dominant a Twitter a l'estat espanyol. La campanya va triomfar. Per què creieu que era necessària?

—Quan vaig veure la imatge d'Inés Arrimadas i Albert Rivera a Alella arrencant els llaços grocs que havia col·locat una gent per reivindicar una causa em va semblar que era una acció molt violenta, i vaig creure que calia denunciar-ho. A més, també volia mostrar que els mitjans de comunicació espanyols només donen veu a una part de la població, que és basta i radical contra el procés català, però que hi ha gent a Espanya que pensa el contrari.

—I així va néixer la idea de la campanya.

—Sí, en cercava una que unís dues idees. Per una banda, que apel·lés a

Em va semblar que era una acció molt violenta, i vaig creure que calia denunciar-ho

Amb tot això, també eliminen dues veus de referència no independentistes, que són el PSC i els comuns

demostrar que no és veritat que el llaç groc equival a independència ni unilateralitat. I, per una altra, que deixés clar que una part de la població espanyola dóna suport al referèndum i defensa que els polítics surtin de la presó. Tenia la sensació que faltava un lloc de trobada entre els espanyols civilitzats i demòcrates, gent que dóna suport a la llibertat i per a la qual votar no és cap delicte. Internet és molt interessant perquè permet això.

—Costa de trobar veus als mitjans o a la política que defensin el referèndum català i l'alliberament dels presos.

—Ho sento tot sovint, quan vinc a Catalunya. Em demanen: 'On és l'esquerra espanyola quan surten Arrimadas i Rivera arrencant llaços?' Jo sempre responc que hi ha una part de la suposada esquerra espanyola intel·lectual que jo no els he vistos mai, tampoc, prenent posició contra els desnonaments. I tampoc no han fet res quan van ficar a la presó uns músics o uns titellaires. En canvi, aquesta teòrica 'esquerra intel·lectual' sí que va fer un manifest contra la votació del primer d'octubre... Arran d'aquesta etiqueta, s'ha demostrat que sí que hi ha una part de la població contrària a l''A por ellos', que entén què passa a Catalunya i que defensa que els llaços grocs són un símbol per a demanar l'alliberament dels presos. I també hi ha veus més públiques, com la d'Antón Losada, Pérez Royo, Suso de Toro, Talegón, Cotarelo, que no som bolets aïllats, que darrere nostre hi ha una opinió. En compte de mirar els qui no responen hauríem de mirar els que sí que responem. Encara que semblin pocs, perquè hauríem de ser més, existim.

—Quan vau veure Arrimadas i Rivera arrencar llaços grocs, us va semblar una acció violenta. Per què?

—Perquè posar llaços grocs és una de les expressions populars i col·lectives més interessants dels últims anys, molt similar a les manifestacions del 8 de març, que per tant hauria de ser atesa pels mitjans i pels partits. Jo sempre he dit que els llaços no molesten perquè siguin llaços, siguin grocs o siguin favor dels presos. Molesten perquè n'hi ha molts. Hi ha molta gent de totes les edats i de totes les tendències que hi participa. Davant això, com a partit polític pots fer dues coses. Primera: aturar-te i pensar que una part molt gran de la població et demana alguna cosa. Segona: convertir-ho en un atac polític que no és. Si ets de Ciutadans i vols anar-hi en contra, pots posar un llaç taronja, del color del partit. Però saben que si fan això, no arribaran ni a tenir-ne un miler. Per tant, reaccionen arrencant-ne i provant de traslladar a Catalunya una resposta violenta que no existeix. L'única posició que hi havia a Catalunya era: 'M'ocupen l'espai', encara que tampoc no sigui veritat, però no és una resposta violenta. Ciutadans agafa aquest argument, afegeix llenya al foc i ho ven a Espanya com si fos un problema brutal que no existeix. Hi ha gent contrària al procés o a la unilateralitat i que, fins i tot, pot votar Ciutadans, però que mai no arrencaria llaços. A Espanya sí que hi ha posicions molt dures, aferrissades i violentes. I els que arrenquen llaços són promoguts exclusivament per Ciutadans.

—Com afecta Espanya aquest discurs fals de violència?

—Aquesta agressivitat que introdueix Ciutadans –que ni tan sols introdueix el PP, i això és molt important de dir-ho– genera una reacció minoritària i, podríem dir, agressiva de la banda independentista, provocada per una agressió prèvia. Aquesta resposta és pintar la porta d'un partit polític o insultar pel carrer. Ciutadans se n'aprofita i comença la cantarella de 'no es pot viure aquí', 'hi ha un ambient irrespirable'. I a Espanya, on no s'ha explicat bé què passa a Catalunya, creuen que aquest discurs relata la realitat. Amb tot això, també eliminen dues veus de referència no independentistes, que són el PSC i els comuns.

—L'argument de Ciutadans, i també del PP, és preservar la 'neutralitat a l'espai públic'. Com el veieu, aquest argument?
—L'espai públic no ha de ser neutre! Per mi, seria preferible que als edificis institucionals no hi hagués símbols com els llaços, perquè governa algú que hauria de governar per a tota la població. I només col·locar-hi símbols de defensa dels drets humans extrems, com ara contra la guerra o contra la tortura. Però l'espai públic sí que és un espai d'expressió. Imaginem-nos que en comptes de llaços grocs fossin negres, contra la violència masclista. Aleshores no hi hauria cap problema i no parlaríem d'ocupació de l'espai públic. Podrien sortir els negacionistes que diuen que la violència masclista és igual que la feminista i el club de fans de la Manada, però no anirien encapçalats per un partit polític. Per això jo em vaig quedar tan preocupada quan dos polítics tan importants van sortir a arrencar llaços, perquè es convertien en l'exemple del que s'ha de fer. Arrimadas i Rivera, fent això, no apel·len als seus votants, sinó que només creen un conflicte inexistent.

Albert Rivera i Inés Arrimadas van anar a Alella (Maresme) a retirar llaços grocs del carrer. ACN

—No hi ha tan sols llaços. També hi ha llocs on han col·locat creus.
—Les creus, a mi, em semblen repugnants a tot arreu, perquè representen el sotmetiment i l'Església. I, a més, sí que entrebanquen l'ús de l'espai públic per a altra gent. En canvi, el llaç groc em sembla molt intel·ligent, perquè no fa nosa en la vida habitual d'una ciutat, no molesta. S'ha venut com un contingut ofensiu a favor de la independència, i no ho és. És una expressió col·lectiva que diu que no volem tenir polítics empresonats. Retorçar aquest símbol ha anat molt bé a certs partits polítics i als mitjans de comunicació espanyols.

—Sou molt crítica amb el paper dels mitjans de comunicació.
—Sí, perquè silencien una part de la població. La responsabilitat dels mitjans hauria de ser donar veu a tothom. I els mitjans espanyols no han donat veu a una part de la societat espanyola. De la mateixa manera que en el terreny del franquisme donen veu als franquistes però no a les víctimes. No és innocent. Els mitjans prenen una posició política. I el problema és que aquesta posició, als mitjans espanyols, és homogènia. De la mateixa manera que el govern espanyol va negar el diàleg amb Catalunya per una estratègia política, els mitjans van fer això mateix. I, a més, hi va haver una mena d'aïllament entre els mitjans catalans i els de la resta de l'estat. Catalunya considera els mitjans espanyols agressius i manipulats i, al seu torn, els mitjans espanyols mostraven els catalans com a agressius i manipulats. El descrèdit dels mitjans em preocupa molt, perquè aleshores no són mitjans

> *Retorçar el símbol dels llaços grocs ha anat molt bé a certs partits polítics i als mitjans de comunicació espanyols*

de comunicació, sinó de creació d'estratègia política.

—Per què hi és aquesta homogeneïtat?
—En primer lloc, per motius empresarials: els mitjans són empreses i ven més aquell que pren partit, que diu allò que el públic cerca. I en segon lloc per aquesta manca de pluralitat que comentàvem. Els qui analitzen l'actualitat política i opinen en un mitjà tenen un perfil similar. Sabem quines opinions llegirem si triem un mitjà o un altre. Per què la gent, quan apareix Jordi Cañas a TV3, diu, 'no tornaré a mirar TV3 perquè surt aquest paio'? És un error. Hem de fer aparèixer opinions diverses per mostrar que la societat és diversa. No volem consens –idea putrefacta–, volem pluralitat. És com quan deien: 'A Espanya no existeix l'extrema dreta.' Sí que existeix, però passa que no volem veure-la, no la mostrem. I el PP la tapava. Aleshores quan apareix un grup de franquistes, hi ha qui se'n sorprèn: 'Ui, quants franquistes, d'on han sortit?' Per mi hi ha opinions que fan pudor, però vull conèixer-les.

—Defenseu les possibilitats de la xarxa, que pot tenir una funció social i reivindicativa, com s'ha vist amb aquesta etiqueta, i amb algunes altres, com ara #MeQueer, #MeToo o #Cuéntalo, que vau engegar.
—Tota societat funciona per la creació d'una memòria col·lectiva. Però hi ha certs aspectes dels quals s'han eliminat expressions de manera interessada. Per això no s'ha arribat a crear mai una memòria col·lectiva. El cas de #Cuéntalo és paradigmàtic. Els primers quinze dies apareixen 2.111.000 piulets a Catalunya amb aquesta etiqueta, documentats per l'associació d'arxivers de Catalunya. Per què tantes dones responen a #Cuéntalo? Perquè no és que no hagin trobat l'espai on expressar-se, sinó que els han prohibit que ho fessin. Les fonts amb què gestionem la violència masclista són els tribunals i la policia, que són dues estructures essencialment masclistes. Però també perquè els mitjans de comunicació tenen influència de l'Església, que és una de les grans institucions de maltractament masclista. Jo cerco aquelles coses que els mitjans no han explicat i vull donar-los un espai per a crear memòria col·lectiva. Ara ningú ja no es pot dir que els maltractaments se'ls inventen. No: que dos milions de persones ho denunciïn en quinze dies rebat qualsevol argument que ho posi en dubte.

—I ara ningú no pot negar que hi ha gent a l'estat espanyol que dóna suport als llaços grocs.
—Exacte. En la conferència de dimarts, Quim Torra va donar les gràcies a la gent de tot Espanya que ha mostrat solidaritat amb Catalunya. Aquest punt és nou en l'ideari de l'independentisme. No s'havia dit mai, això. Bé, doncs ara ja existeix. Una etiqueta fa visible allò que ha volgut ser ocultat pels mitjans de comunicació i crea comunitat. Les xarxes socials són gratuïtes i, per això, han permès la participació a la comunicació de persones que no hi havien tingut mai accés. Ja no tan sols als mitjans, sinó a la comunicació en si. I aquesta participació em sembla substancial. Antigament, quan intentàvem fer aquestes coses era molt difícil, perquè calia una inversió de capital. Gràcies a aquesta etiqueta, va sortir gent a Catalunya que deia: 'Ostres, finalment. Torno a pensar que no estem sols. Que hi ha gent a Espanya que ens dóna suport.'

—Tot i això, la xarxa és una bombolla. Cadascú veu allò que vol veure, els qui pensen com ell.
— Creem grups estancs, és cert. I les feministes creiem que hem avançat molt fins que entrem a Forococoches. Però quan surten coses noves, com el cas dels llaços grocs, la reacció que origina és suficient per a adonar-nos que hi ha una mancança, un debat que calia obrir. I sí, si vas a comptes d'extrema dreta també veuràs opinions en la seva línia, però a ells no els funcionen les etiquetes, perquè ells ja són narrats.

> *Que dos milions de persones ho denunciïn en quinze dies rebat qualsevol argument que ho posi en dubte*

> *Les feministes creiem que hem avançat molt fins que entrem a Forococoches*

Àngels Martínez Castells retira les banderes espanyoles que els diputats del PP havien deixat sobre els seus escons. ALBERT SALAMÉ

Àngels Martínez: 'El filibusterisme va tapar el gran paper de tres dones aquell dia'

6 i 7 de setembre 'Per què la gent es pregunta tant per què vaig treure les banderes i tan poc per què ells les hi van posar?'

JOSEP CASULLERAS NUALART

Eren quarts de deu del vespre del 6 de setembre del 2017 i, finalment, després de tot un dia llarg i tens al parlament, els diputats eren a punt de votar la llei del referèndum, que havia de dotar de marc legal la convocatòria de l'1-O. No tots els diputats, perquè els dels partits unionistes, Ciutadans, PSC i PP, van decidir d'anar-se'n i de no participar en la votació. Els del PP, abans de baixar les escales de l'hemicicle, van deixar als seus escons unes quantes banderes espanyoles i unes de catalanes. La presidenta, Carme Forcadell, va demanar de continuar el ple i va donar la paraula al portaveu de Catalunya Sí que es Pot, Joan Coscubiela, qui l'havia demanada. En aquell moment, la diputada del seu grup Àngels Castells pujava, a poc a poc, les escales que uns minuts abans havien baixat amb posat indignat els diputats unionistes, i va anar retirant, tranquil·lament, una a una, les banderes espanyoles. Els diputats de la CUP aplaudien al seu costat i Martínez els va lliurar les banderes que

Els diputats de la CUP aplaudien al seu costat i Martínez els va lliurar les banderes que havia recollides

havia recollides, sense fer cabal de la petició de Forcadell de tornar-les a lloc. Aquell gest és un dels més recordats de la jornada de què avui es compleix un any.

'Tant de bo aquell gest hagi servit perquè hi hagi més gent que, en determinats moments, quan pensa que la trepitgen, que li posen el peu al damunt, no ho accepti, i que se'l tregui de sobre', comenta l'ex-diputada en una conversa amb VilaWeb. Per a ella, el record d'aquella acció ens hauria de fer pensar una cosa: 'Trobo a faltar que la gent no es pregunti per què van fer allò. En comptes de quedar-se a discutir i a votar un cop van haver acabat el filibusterisme, se'n van anar i van penjar aquelles banderes. Per què ho van fer? Per què la gent es pregunta tant per què les vaig treure jo i tan poc per què ells les hi van posar?'

Àngels Martínez reflexiona sobre el significat i les lliçons d'aquelles jornades al parlament. 'El referèndum el vam fer i va ser un èxit, apuntalat després amb la mobilització del dia 3, i posteriorment amb les eleccions del desembre. La segona part encara s'ha de veure i fer.' Però d'aquell dia sobretot en recorda la manera com l'unionisme va presentar la seva estratègia. 'Allà va començar el regnat de les mentides, de la tergiversació del llenguatge; es va veure qui va fer realment el cop d'estat, com el filibusterisme es va imposar en la política catalana i com es va començar a tapar el paper d'unes dones que

'Allà va començar el regnat de les mentides, de la tergiversació del llenguatge'

van ser fonamentals aquell dia: l'Anna Gabriel, la Marta Rovira i la Carme Forcadell. Ara totes tres són represaliades de diferent manera, dues a l'exili i una a la presó. La Marta Rovira fou qui va interrompre el ple proposant les votacions, l'Anna Gabriel va fer l'explicació més política de per què s'havia de passar al nou ordre del dia, i la Carme Forcadell va tenir paciència, diàleg i voluntat democràtica fins al darrer moment, acceptant cada interrupció i impertinència, i fins i tot un masclisme que jo, personalment, difícilment hauria tolerat. Ella el va assumir, suposo, pel bé del ple.'

Troba que aquells dies hi va haver una certa ingenuïtat en l'independentisme de pensar que seria possible de passar

Marta Rovira fou qui va interrompre el ple proposant les votacions. ALBERT SALAMÉ

Carme Forcadell va tenir paciència, diàleg i voluntat democràtica fins al darrer moment, acceptant cada interrupció i impertinència. ALBERT SALAMÉ

de la llei a la llei sense que l'estat reaccionés tan violentament. 'Sempre he pensat que hi havia una posició molt naïf d'una banda per part d'alguns, i la incredulitat que s'hagués arribat tan lluny per part d'uns altres. S'ho van creure al cap d'un mes, quan de veritat hi va haver el referèndum i l'aturada de país del dia 3. També crec que hi havia gent de la part majoritària de la cambra que no creia que s'arribés a un 1-O i un 3-O o que no en tenia ganes. Hi havia moltes posicions contraposades. Es podia deduir de tot plegat una certa incultura política. Perquè ens n'havien avisat, en Fontana, en Miquel Caminal... Sabíem quin era el pols de què podia passar, i calia anar molt ferm i ser molt determinat per a entendre que si es volia fer dignament honor a allò que es votava, home, calia jugar-se això que s'han jugat unes quantes persones, i encara més i tot.'

Quina lliçó n'extreu? Caldrà anar més ben preparats i previnguts si es vol tornar a avançar unilateralment? 'Sí', respon. 'I amb una mirada menys provinciana. Potser aquesta no és ben bé la paraula, però molt més conscients de quina és l'autèntica naturalesa de l'estat espanyol, dels temors i contradiccions de la UE, i que cal tenir molt més a prop tot allò que es mou, del moviment obrer de veritat, com es va veure el dia 3, fins a les organitzacions que defensen els valors i les institucions i organitzacions republicanes. Calia una valoració i un tarannà que jo no veia. Sincerament, per a mi, aquells dies es va escriure un mal llibret que els dies 1 i 3 d'octubre va tenir una música excel·lent.'

'Vaig passar molta vergonya d'haver fet aquest espectacle i que tothom veiés les misèries del meu grup parlamentari'

Però encara una altra escena històrica d'aquell dia 6, que ella recorda amb vergonya. La de Joan Coscubiela arrencant els aplaudiments dels partits unionistes, inclosos el PP i Ciutadans. 'Ho vaig viure amb molta vergonya. Conec en Coscubiela de fa molts anys i ja sabia que això era possible. Vaig passar molta vergonya d'haver fet aquest espectacle i que tothom veiés les misèries del meu grup parlamentari.'

L'hemicicle del parlament, després d'haver aprovat la llei de transitorietat jurídica. ALBERT SALAMÉ

Quan l'independentisme es va endinsar en el terreny inexplorat de la unilateralitat

Lleis de desconnexió Fa un any de l'aprovació de les lleis del referèndum i de transitorietat jurídica

ODEI A.-ETXEARTE

'Senyora Rovira, per què em demana la paraula?', li va demanar Carme Forcadell. Feia pocs minuts, a les deu del matí, que havia començat el ple i aquella pregunta de la presidenta del parlament, adreçada a uns quants diputats, fou la més repetida d'una jornada extenuant, interrompuda contínuament per raons procedimentals. Quan Rovira va aixecar el braç, la mesa de la cambra ja s'havia reunit per admetre a tràmit la proposició de llei del referèndum d'autodeterminació. La portaveu de Junts pel Sí va demanar aleshores d'incorporar-la a l'ordre del dia del debat amb l'objectiu d'aprovar-la per via ràpida. La diputada de la CUP Anna Gabriel va reforçar la petició. L'independentisme estava decidit a entrar en el terreny inexplorat de la unilateralitat. I l'oposició, a dificultar-lo tant com fos possible, arrambant-se als marges del reglament de la cambra amb un filibusterisme coordinat. Junts pel Sí i la CUP volien aprovar de primer la norma que havia de servir de cobertura legal al referèndum del primer d'octubre i l'endemà, la llei de transitorietat jurídica, que establia un règim temporal fins a la constitució efectiva de la República.

El 6 i el 7 de setembre de 2017, la majoria independentista del parlament i el govern saltaven la paret de la legalitat espanyola

Ara fa un any, el 6 i el 7 de setembre de 2017, la majoria

La mesa i la junta de portaveus es van reunir unes quantes vegades per tractar de les peticions de reconsideració de l'oposició. ACN

independentista del parlament i el govern (aquest últim amb la signatura dels decrets de convocatòria del referèndum) saltaven la paret de la legalitat espanyola. No va ser un salt gràcil ni exempt de contusions. Més aviat deixava entreveure la cruesa de tot allò que vindria. L'aprovació de les lleis va greixar d'arguments la maquinària de la repressió espanyola. L'independentisme aviat va comprovar que no hi hauria un trànsit plàcid de la llei a la llei. El referèndum no es va poder ajustar als articles de la norma ni al decret complementari perquè el Tribunal Constitucional espanyol no tan sols en va suspendre el marc jurídic, sinó que va desballestar la sindicatura electoral amb multes elevadíssimes per a tots els integrats. L'1-O, una xarxa organitzada clandestina i popular, va garantir l'obertura dels col·legis amb butlletes de vot i les urnes, i els ciutadans van protegir-les amb els seus cossos dels cops de porra dels agents de la policia i la Guàrdia Civil espanyoles. La llei de transitorietat no es va desplegar mai, ni tampoc després de la declaració d'independència del 27-O. Però aquell 6 i 7 de setembre també van evidenciar la incapacitat de l'oposició de pactar cap alternativa política a la secessió. Ciutadans va anunciar una moció de censura per forçar les eleccions que de seguida es va veure que mancava de suport. CSQP es va esberlar.

L'independentisme no es va agradar pas gaire, aquells dos dies de ple amb debats fins a la matinada

Banderes retirades

L'independentisme no es va agradar pas gaire, aquells dos dies de ple amb debats fins a la matinada. Però sense una llei catalana que el regulés no hi podia haver referèndum. El marc jurídic constitucional i estatutari no l'emparaven i la norma s'ancorava en la legalitat internacional per garantir la votació amb un règim jurídic que, segons que deia, 'preval jeràrquicament' sobre totes les normes 'en tant que regula l'exercici d'un dret fonamental i inalienable del poble de Catalunya'. Es va aprovar a quarts de deu del vespre, amb els 72 vots de JxSí, la CUP i el diputat no adscrit Germà Gordó, a més de l'abstenció dels 11 de CSQP. Cs, el PSC i el PP van sortir de l'hemicicle en el moment de la votació. Els diputats del PP van deixar banderes espanyoles i catalanes a la bancada. Una altra imatge per a la història. A poc a poc, la diputada Àngels Martínez va pujar les escales envellutades, va retirar les estanqueres esteses pels diputats del PP, les va donar a la CUP, i ningú no va obeir l'ordre de Forcadell de tornar-les allà on eren.

El gest de Martínez era el colofó d'un dia en què el seu

Àngels Martínez Castells retira les banderes espanyoles dels escons del PP. ALBERT SALAMÉ

grup havia exhibit una divisió que s'havia anat coent durant la legislatura. Joan Coscubiela va ser un dels capdavanters de les crítiques contra la tramitació de les lleis, dins l'hemicicle i fora. D'aquí van venir els aplaudiments que va rebre de Ciutadans, el PSC i el PP. Quatre diputats de Podem i EUiA, encapçalats per Albano-Dante Fachin, van alçar-se dels escons durant la intervenció de Lluís Rabell per denunciar que no els deixaven parlar. Després Martínez retirava les banderes. Abans del 21-D, la crisi interna de Podem, amb la dimissió de Fachin i la lliçó apresa del mandat anterior, va dur els comuns a formar un equip parlamentari més emmirallat en la fórmula barcelonina. Durant el debat, Fachin va deixar anar algunes de les frases més aplaudides, també per Junts pel Sí i la CUP: 'Després del que ha passat avui en aquest parlament, crec que més que mai és el dia de recordar que qui ha de tenir a les seves mans el futur de Catalunya és la gent i no un parlament que tantes vegades no està a l'altura de la situació. Per tant, ens veiem l'1 d'octubre.'

'Espectacle lamentable'

Fachin ja havia definit abans aquell ple com un 'espectacle lamentable' per a la ciutadania perquè el debat no entrava en la qüestió política de fons. Es va centrar en una complicada discussió sobre el procediment. Junts pel Sí i la CUP van introduir les lleis a l'ordre del dia mitjançant l'article 81.3 del reglament, una via alternativa a la que inicialment pretenien emprar. Aquell estiu havien provat de reformar les normes de la cambra perquè les proposicions de llei es poguessin aprovar per lectura única,

Fachin ja havia definit abans aquell ple com un 'espectacle lamentable' per a la ciutadania perquè el debat no entrava en la qüestió política de fons

com ho fan al congrés i al senat espanyols i a la majoria de parlaments autonòmics, però l'intent fou suspès pel TC. A final de novembre, el tribunal va avalar la reforma: era constitucional. Però la prerrogativa del govern espanyol perquè les normes que impugna se suspenguin quan ho demana, la va blocar durant aquelles setmanes. 'Fem el debat en les condicions a què vostès ens han portat, no són les condicions amb què nosaltres hauríem volgut debatre, un debat tan fonamental com l'exercici del dret d'autodeterminació de Catalunya', va dir Rovira.

Durant tota la jornada, l'oposició va denunciar la vulneració dels seus drets, del reglament, de l'estatut i de lleis com ara la del Consell de Garanties Estatutàries. Des de bon començament, el secretari general del Parlament, Xavier Muro, i el lletrat major

Jordi Cuixart i Jordi Sànchez, a la tribuna del parlament el 6 de setembre de l'any passat. ACN

El parlament i el govern començaven una desconnexió que acabaria embarrancada en les mateixes institucions

d'aleshores, Antoni Bayona, havien advertit la mesa que tenien el deure d'aturar la tramitació de la llei perquè topava amb les anul·lacions i interlocutòries prèvies del TC. La resposta de l'estat espanyol no va tardar. El dimecres 6 a la tarda, el fiscal general de l'estat va anunciar que presentaria una querella contra Forcadell i els altres membres de la mesa que havien votat a favor de l'admissió a tràmit de la iniciativa.

L'abisme de la repressió

A quarts de dotze de la nit, quan el DOGC ja havia publicat la llei, Carles Puigdemont i tots els membres del govern van signar el decret de convocatòria del referèndum i les normes complementàries. L'executiu feia córrer, després, l'espot del primer d'octubre. La via de tren que es desdobla: 'Ara més que mai el futur de Catalunya és a les teves mans.' És sabut que sis consellers d'aquell govern són a la presó i cinc a l'exili. Al març també va ser empresonada Forcadell. I dues protagonistes més d'aquell ple, Rovira i Gabriel, són a Suïssa. Molts altres dirigents parlamentaris que van ser decisius en el ple de la desconnexió, com ara Carles Mundó, Meritxell Borràs, Anna Simó i Lluís Corominas han deixat la política tot esperant el judici. Aquell dia, a la tribuna de l'hemicicle també hi havia Jordi Sànchez i Jordi Cuixart. Entre aquell parlament i el d'ara, hi ha l'abisme de la repressió.

Segona vegada

El dia 7, el mateix tràngol. El PDECat va intentar que s'ajornés el debat de la llei de transitorietat, però no fou possible. Passades les dues del migdia, tot va tornar a començar. 'Senyora Rovira, per què em demana la paraula?' La portaveu de JxSí demanava de debatre i aprovar la llei igual que ho havien fet la vigília amb el referèndum. Gabriel, també. L'oposició va esgotar igualment totes les possibles peticions de reconsideració per anar suspenent el ple fins que es va fer fosc. El debat de la llei de transitorietat no va començar fins havent dinat i la votació va ser passades les dotze de la nit. Abans que JxSí i la CUP l'aprovessin, el TC va suspendre la del referèndum, seguint la petició del consell de ministres. CSQP va votar contra de la norma fundacional de la República i la resta va tornar a sortir de l'hemicicle. L'endemà, la fiscalia presentava al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya querelles contra el govern i els cinc membres de la mesa del parlament que havien permès la tramitació de les dues lleis. Entre ells, Joan Josep Nuet. Els delictes que s'esmentaven eren prevaricació, desobediència i malversació.

Fa un any, el parlament i el govern començaven una desconnexió que acabaria embarrancada en les mateixes institucions. I la unilateralitat, aparcada.

D.E.S. C.O.N.N.E.C.T.A.

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS/ MUSEUS
FIRES I MERCATS

Festivals Milestone Project a Girona
Cultura popular Festa de la Fil·loxera a Sant Sadurní
Fotografia 'Creadors de consciència' al Palau Robert

La muixeranga, l'element més destacat i popular de la festa

LES FESTES DE LA MARE DE DÉU DE LA SALUT, A ALGEMESÍ, UN MUSEU VIU DE LA TRADICIÓ

LES FESTES DE LA MARE DE DÉU DE LA SALUT, A ALGEMESÍ, UN MUSEU VIU DE LA TRADICIÓ

Festes Avui hi ha la primera processó de les tres que componen la festa, declarada Patrimoni Immaterial de la Humanitat

Les festes de la Salut de la Mare de Déu d'Algemesí són un dels actes de cultura popular més destacats del país. MUSEU VALENCIÀ DE LA FESTA

REDACCIÓ

La muixeranga, els balls, les músiques a base de dolçaina i tabal... Les festes de la Salut de la Mare de Déu d'Algemesí són un dels actes de cultura popular més destacats del país. Aquesta celebració, que data del segle XVII, inclou tot de peces teatrals, balls i músiques únics al món. S'han anat forjant en el curs dels anys, pouen en tradicions molt diverses i tenen la particularitat que, quan comencen, els carrers d'Algemesí (Ribera Alta) esdevenen un museu viu de la tradició. Per això, a causa de la seva singularitat, l'any 2011 la UNESCO les va declarar Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

Les festes, que arrenquen avui al vespre i de les quals demà serà el dia gran, s'estructuren entorn de tres processons que barregen elements laics i religiosos i que sempre són encapçalades per la imatge de la Mare de Déu i el seu seguici. De tots aquests elements, el més destacat i popular és la muixeranga, però la festa inclou set balls més: els bastonets, que representen una dansa guerrera; la carxofa, inspirada en les processons barroques de Corpus; els arquets, que s'assemblen molt a un ball de cercolets; els pastorets; el bolero; els gegants, que surten a la processó de demà al matí; i els tornejants. Aquests darrers executen un ball ple de continguts místics que és un dels més emblemàtics de les festes.

Avui al vespre, vigília de la celebració, hi haurà la primera processó, coneguda amb el nom de Processó de les Promeses. Arrenca a les 22.00 amb els misteris i martiris i segueix un ordre escrupolós que es va repetint durant les festes amb la muixeranga, els bastonets, la carxofa, els arquets, els pastorets, el bolero i els tornejants.

Demà a les 10.00 sortirà la Processoneta, la més breu però més intensa de les tres sortides. El moment clau de tota la celebració s'esdevé quan, durant uns minuts, tots els balls dansen alhora enmig de la plaça Major. El conjunt d'aquesta imatge conforma un dels quadres plàstics més barrocs de la festa, que, tot i ser documentada el segle XVII, va continuar evolucionant fins el XVIII.

La darrera processó, la Volta General, arrencarà demà al vespre i durarà set hores, si fa no fa. Repeteix l'itinerari original del 1724, quan apareixen les primeres notícies sobre la solemnització de les festes. Acaba de matinada amb l'entrada de la Mare de Déu de la Salut a la basílica escortada per les torres de la muixeranga i els jocs amb la gravetat dels tornejants. Hi participen els mateixos balls i segueixen el mateix ordre que en les dues processons anteriors.

Del 2011 ençà convida cada mes de setembre diversos artistes urbans perquè plasmin les seves reivindicacions en forma d'obres d'art de gran format en diferents espais públics de Girona. MILESTONE PROJECT

EL FESTIVAL D'ART URBÀ MILESTONE PROJECT RET HOMENATGE A LES ARTISTES

Art urbà Entre el primer i el 22 de setembre tres artistes desenvoluparan les seves creacions d'art urbà a la ciutat de Girona

REDACCIÓ

El festival gironí d'art urbà contemporani, el Milestone Project, ret homenatge a les artistes per valorar el seu talent artístic i professional. Del 2011 ençà convida cada mes de setembre diversos artistes urbans perquè plasmin les seves reivindicacions en forma d'obres d'art de gran format en diferents espais públics de Girona.

Enguany, fins el 22 setembre seran la barcelonina Andrea Btoy i les argentines Milu Correch i Hyuro qui hi desenvoluparan les seves creacions d'art urbà. La primera de les obres que ja comença a prendre forma i que és ubicada al carrer Portalnou, al barri vell, és la d'Andrea Btoy, que homenatja Antònia Adroher per la seva tasca de mestre, sindicalista i fundadora del POUM 'com a símbol cultural a la memòria històrica contra el feixisme i la dictadura franquista'.

Milu Correch, que ha viatjat per tot el món transformant ciutats amb el pinzell i el corró, pintarà a Girona entre el 10 i el 17 de setembre i segons que ha avançat s'inspirarà en una de les protagonistes d'una llegenda de la ciutat. Aquesta serà la segona vegada que Milu Correch participa en el Milestone Project.

Del 15 al 22 de setembre, tothom qui ho vulgui podrà contemplar com Hyuro desenvolupa el seu homenatge particular a les dones a través d'una nova creació d'art urbà. Entre molts temes tractats per l'artista, destaca la figura de la dona, no únicament 'des de la seva condició de gènere assignat dins un món patriarcal', sinó a més, com a subjecte 'sotmès a diferents pressions i sobrecàrregues imposades per un sistema capitalista'.

El paper protagonista de les dones també és reflectit en l'autoria del cartell. L'artista triada per a crear-lo, Marine Philomen Roux, ha realitzat una il·lustració exclusiva inspirada en el polèmic mite de Pandora, que versa sobre la primera dona creada pels déus segons la mitologia grega.

EL FESTIVAL ALTAVEU DE SANT BOI REIVINDICA LA VEU COM A EINA PRINCIPAL DE LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Festivals Incorpora el premi 'Alça la veu' amb l'objectiu de valorar la lluita a favor de la llibertat d'expressió

REDACCIÓ

El Festival Altaveu de Sant Boi de Llobregat reivindica el paper de la veu com a vehicle d'expressió artística. És per això que ha inclòs als Premis Altaveu el guardó Alça la Veu, que dediquen especialment a la defensa de la cultura per tal de valorar la lluita a favor de la llibertat d'expressió en aquest món.

El festival, que durarà tot el cap de setmana, rebrà artistes com l'exòtica Morgane Ji, el malià Vieux Farka Touré o la menorquina Anna Ferrer. A més, l'ajuntament hi presentarà la producció pròpia 'Alça la veu', amb la cantant Dolo Beltrán com a mestre de cerimònies i músics creadors, tant locals com forans, convidats a l'ocasió. Seran, entre més, Maria Arnal & Marcel Bagés, Quimi Portet, Enric Montefusco, Rupert Ordorika, Roger Mas i Paula Valls.

A la programació d'enguany també és possible de trobar noms com Brighton 64, Trau, els nord-americans Boy Toy, i els cantants catalans El Petit de Cal Eril i Ferran Palau, que presentaran els seus darrers treballs. Un any més, tampoc no hi faltaran les danses urbanes de Sant Boi Urban Dance amb Freenetiks.

A més, tant dissabte com diumenge a les 11.00 hi haurà un espectacle a la plaça de l'Ajuntament pensat per a la mainada, dissabte hi haurà el Bassal Rock a càrrec del grup Ambauka i diumenge serà possible de gaudir de Reggae Camp Circus amb Ska Circus i la banda A4 Reggae Orchestra.

Morgane Ji va actuar divendres. FA

A banda els concerts, també hi haurà activitats relacionades amb la música. Entre elles, el cicle de documentaris en col·laboració amb el festival In-Edit, una fira de discs i llibres, xerrades i l'exposició del trentè aniversari '30 altaveus, 30 cartells'.

Finalment, i com cada any, juntament amb els grups principals, el públic tindrà l'ocasió de veure en directe els finalistes de l'Altaveu Frontera, la secció competitiva de bandes emergents. També com cada any repartiran els Premis Altaveu de la música catalana.

Enguany la Verema a l'Antiga fa vint anys, i per això, sense alterar els actes tradicionals, el programa incorpora algunes novetats. AJUNTAMENT DE POBOLEDA

FESTA DE LA VEREMA A L'ANTIGA DE POBOLEDA: EL PRIORAT RECORDA ELS ORÍGENS

Festes A més de demostrar com es recol·lectava tradicionalment el raïm, es fa un tast de vins de la DOQ Priorat

REDACCIÓ

El Priorat és una comarca amb una llarga tradició vinícola que es remunta molt abans que els seus vins fossin dels més cotitzats del país. Per això ja fa vint anys que a Poboleda van voler recordar com es recollia del raïm de manera tradicional amb la festa de la Verema a l'Antiga, que es fa aquest cap de setmana. Actualment, és més que un homenatge a aquest costum ancestral, perquè és un aparador ben potent per a difondre els vins de la DOQ Priorat.

La festa comença de bon matí amb un repic de campanes i anant a veremar com abans, és a dir, amb carros, mules i estris i roba tradicional. Havent acabat es fa un esmorzar popular i tot seguit arriba l'hora de la 'piada' del raïm, consistent a trepitjar-lo amb els peus nus en un cossiol per extreure'n most. Després, a la tarda, es fa un dels actes més concorreguts de la festa: el la degustació de vins. Enguany hi participen vint-i-cinc cellers i és una de les millors oportunitats per a tastar alhora els diversos vins de la DOQ Priorat.

A més, enguany la Verema a l'Antiga fa vint anys, i per això, sense alterar els actes tradicionals, el programa incorpora algunes novetats. Així, el tast de vins serà amenitzat amb música en directe, s'inaugurarà un espai infantil per a acostar la canalla a aquesta cultura i tradicions i es farà un berenar popular de pa amb vi i sucre. L'oferta gastronòmica també serà ampliada amb un racó propi dins la fira i hi estrenaran un mercat de productes de la terra amb formatges, mel, oli i artesania.

La fil·loxera gran, ben carregada de foc, amb el seu ball explica la irrupció de la plaga. A.S.S.

LA FESTA DE LA FIL·LOXERA: SANT SADURNÍ EXPLICA AMB FOC I CAVA COM VA VÈNCER LA PLAGA

Festes La població ha convertit un dels elements més durs de la seva història en una festa

REDACCIÓ

A final del segle XIX la plaga de la fil·loxera va arrasar la majoria de les vinyes del país. Un dels indrets més afectats va ser Sant Sadurní d'Anoia, que aquest cap de setmana recorda l'efemèride amb la Festa de Fil·loxera. És una celebració de dos dies de durada que, a través de la imatgeria festiva, el foc i la dansa i la música, explica com van aconseguir de sobreviure a la plaga.

La festa arrenca divendres al vespre amb un castell de focs que origina l'escampada de la malura. Una trentena de bèsties fogueres que representen les fil·loxeretes recorren esbojarradament els carrers del poble per representar la rapidesa amb què aquests insectes van infectar tots els ceps. La cercavila acaba a la plaça de l'Era del Guineu, on apareix la bèstia foguera de la fil·loxera grossa.

Els actes continuen dissabte a la nit, quan es representa la segona part de la festa. És a la plaça de l'Església i consta de nou salts. Arrenca amb el ball de pagesos, uns capgrossos que dansen en dues rotllanes per a representar la tranquil·litat dels habitants de Sant Sadurní abans de l'arribada de la plaga. De cop i volta els llums s'apaguen, toquen els tabals i arriba la fil·loxera gran. Ben carregada de foc, amb el seu ball explica la irrupció de la plaga. Hom en pot veure la conseqüència amb l'aparició dels ceps, que ballen carregats de petards de foc vermell per a representar la malaltia de la planta.

Un cop han pres consciència de la importància de l'epidèmia, els pagesos tornen a sortir en escena, ara ben esverats. El desordre i el desconcert de la població mobilitzen les forces vives locals, que a Sant Sadurní són coneguts com els Set Savis de Grècia. Són set gegants que ballen solemnes al ritme d'un valset. Però la fil·loxera torna a demostrar la seva ferocitat i pren la plaça. En aquest moment reapareixen els Set Savis de Grècia, que tenen la solució: replantar les vinyes amb peus de cep americans, que són immunes a la plaga. Una vegada ha estat vençuda, tornen a aparèixer els ceps, però ara carregats amb foc verd i sona una de les peces més alegres de la celebració. Finalment, per celebrar la victòria sobre la plaga, la festa s'acaba amb una ruixada general de cava.

'Mortalitat infantil i pobresa'. PEP BONET

'CREADORS DE CONSCIÈNCIA': L'EXPOSICIÓ QUE APLEGA AL PALAU ROBERT LA FEINA DE 40 FOTOPERIODISTES COMPROMESOS

Fotografia L'exposició presenta escenes úniques que conviden els visitants a reflexionar

REDACCIÓ

El Palau Robert i la companyia d'assegurances DKV presenten l'exposició 'Creadors de consciència, 40 fotoperiodistes compromesos'. La mostra ret homenatge als professionals de la càmera que arrisquen la vida en conflictes bèl·lics, desastres naturals o règims autoritaris.

L'exposició itinerant és de franc i és possible de visitar al Palau Robert de Barcelona fins el 10 de febrer, més tard arribarà a València. Presenta escenes úniques que conviden els visitants a reflexionar sobre situacions diverses.

'Creadors de consciència' aplega les imatges de quaranta fotoperiodistes, alguns de llarga trajectòria, com Gervasio Sánchez, Kim Manresa, Sergi Cámara, Clemente Bernad o Sandra Balcells, i alguns altres més joves, com ara Javier Corso, Manu Brabo, Samuel Aranda, Bernat Armangué o Lurdes Basolí.

Les cent vint fotografies presentades han estat publicades als mitjans de comunicació més importants del món. Divulguen la realitat d'indrets com Síria, Colòmbia, Veneçuela, l'Irac o Egipte, a més de mostrar situacions del nostre barri o ciutat. Alguns dels fotoperiodistes que hi exposen han desenvolupat la seva tasca allà mateix on viuen.

El projecte, que al Principat ha rebut el suport de la Generalitat, ha estat produït per la companyia d'assegurances DKV amb motiu del vintè aniversari de les seves accions de Responsabilitat Social Corporativa, un projecte centrat en les temàtiques que mostren les fotografies seleccionades.

'Les distàncies', film dirigit per Elena Trapé i protagonitzat per Miki Esparbé i Alexandra Jiménez. C.F.

LA CATALANA '**LES DISTÀNCIES**', LA GRAN VENCEDORA DEL **FESTIVAL DE MÀLAGA** 2018, IRROMP AL CINEMA

Les distàncies, dirigit per Elena Trapé, arriba a la gran pantalla, una cinta que va triomfar al Festival de Màlaga 2018, on va guanyar en la categoria de llargmetratges amb els premis a millor film, direcció i actriu *ex aequo*. Entre les altres estrenes destacades, hi ha *Carmen y Lola*, l'*opera prima* d'Arantxa Echevarría, que s'estrena enmig de la polseguera que ha aixecat entre els col·lectius feministes gitanos.

Les distàncies

—

Direcció: Elena Trapé. Intèrprets: Alexandra Jiménez, Maria Ribera; Miki Esparbé, Bruno Sevilla, Isak Férriz. Gènere: Drama.

—

Quatre amics viatgen a Berlín per visitar per sorpresa el seu company de la universitat que fa trenta-cinc anys. Ell no els rep com esperaven i durant el cap de setmana l'amistat entre ells es posa a prova.

Carmen y Lola

—

Direcció: Arantxa Echevarria. Intèrprets: Rafaela León, Zaira Morales, Rosy Rodriguez; Moreno Borja. Gènere: Drama.

—

Dues adolescents gitanes decideixen d'emprendre una història d'amor a l'ombra de la comunitat i del rebuig de la família.

Cuando los ángeles duermen

—

Direcció: Gonzalo Bendala. Intèrprets: Marian Álvarez, Ester Expósito, Marisol Membrillo; Julián Villagrán, Adolfo Fernández, Miguel Guardiola. Gènere: Enjòlit.

—

Germán és un pare de família honrat que condueix de tornada a casa i veurà com tot el seu món tomba quan el seu destí es creua amb el de dues noies adolescents en un accident de carretera.

Dog Days

I Love Dogs

—

Direcció: Ken Marino. Intèrprets: Nina Dobrev, Vanessa Hudgens, Eva Longoria; Finn Wolfhard, Thomas Lennon, Adam Pally. Gènere: Comèdia.

—

Al film es retraten diferents persones que viuen a Los Ángeles i que tenen una cosa en comú, l'amor que senten envers les seves mascotes.

‘ELS AVANTATGES I ELS DESAVANTATGES DE LES LLETRES’ DE LEON BATTISTA ALBERTI

L’editorial Adesiara publica aquest llibre del mestre del Renaixement i l’editor Jordi Raventós ens el comenta

Val la pena de tenir present aquesta reflexió rigorosa i personal sobre la professió del literat i les privacions i els inconvenients que haurà d’afrontar el qui vulgui dedicar-se a l’estudi de les lletres

Jordi Raventós

REDACCIÓ

La declaració d’intencions de l’editorial Adesiara és cristal·lina sobre el llibre *Els avantatges i els desavantatges de les lletres* de Leon Battista Alberti: «En una època en què el saber s’ha convertit en una vil mercaderia, en què solem triar les carreres universitàries per les ‘sortides’ professionals que suposem, sovint erròniament, que tindran, en què l’ideal de vida desitjat per molta gent és enriquir-se ben de pressa, en què es valora més un bon tiberi que un bon llibre, els estudis literaris, per força, van de mal borràs.» Què deia l’humanista Alberti al segle XV sobre la funció de la literatura, l’home de lletres i la seva funció social? Com s’aproximava el Renaixement en aquestes qüestions? El volum serà a les llibreries la setmana del 17 de setembre i de ben segur que estimularà la ploma i la reflexió de molta gent de lletres d’avui.

L’editor d’Adesiara, Jordi Raventós, reflexiona en aquest escrit sobre el llibre i quin servei ens pot fer avui:

Les lletres tenen (i tenien) mala peça al teler

Confesso que un dels objectius inicials d’Adesiara va ser de donar veu a casa nostra als grans mestres del Renaixement, que penso que en general han estat bastant negligits. Després de la publicació de títols com ara *La meva ignorància i la de molts altres*, de Francesco Petrarca, o *Eduqueu ben aviat els infants en les lletres*, d’Erasme de Rotterdam –per citar-ne dos dels més emblemàtics–, ben aviat arribarà a les llibreries, traduït per primera vegada en català pel llatinista Àlex Coroleu i en edició bilingüe, un dels més interessants i vigents, al meu parer, d’aquest període fascinant: Els avantatges i els desavantatges de les lletres (De commodis litterarum atque incommodis), de Leon Battista Alberti (1404-1472), figura destacadíssima de l’aventura cultural que coneixem amb el nom d’humanisme.

En una època com la nostra, en què el saber s’ha convertit en una mercaderia i les carreres universitàries solem triar per les ‘sortides’ professionals que suposem, sovint erròniament, que tindran, crec que val la pena de tenir present aquesta reflexió rigorosa i personal sobre la professió del literat i les privacions i els inconvenients que haurà d’afrontar el qui vulgui dedicar-se a l’estudi de les lletres. Diu Alberti: «No trobarem en les lletres cap avantatge (entenent per aquest mot els béns materials) tret del coneixement.» En efecte, el coneixement, l’erudició, la cultura, requereixen un esforç ben notable i sovint moltes hores de vetlla, però aporten un gaudi intel·lectual que no és possible de pagar amb diners. És clar que, avui com ahir, «entre totes les coses vanes que els mortals consideren particularment avantatjoses, sembla que per a uns la principal són les riqueses, per a d’altres els honors, per a d’altres els plaers, i que totes siguin coses per les quals hom hagi de lluitar encaridament».

Els de lletres són una minoria, certament, i sembla que els qui remenen les cireres ho volen, vist el poc interès que solen demostrar per les humanitats. Diu Alberti: «T’equivoques, jove, si poses [...] els aplaudiments de la gent per davant de la virtut, si no poses el caprici de la fortuna, el tumult del fòrum, el favor popular darrere del coneixement i la saviesa.» Com podem veure, alguns joves s’equivocaven al segle XV i molts joves i no tan joves, segons que sembla, van lluny d’osques al XXI. Em ve al cap, no sé per quina connexió inescrutable, la imatge d’una mare que es queixava amb força vehemència del preu, irrisori, d’un llibre que volia comprar per al fill, mentre el minyó, al costat, jugava (a matar enemics, naturalment) amb un mòbil que valia cinquanta vegades més que el llibre en qüestió. Sí, els qui remenen les cireres, en el cas d’aquesta mare, ja han vençut. Tanmateix, ara la mare, el fill i tots els qui vulguin enriquir-se de debò poden llegir, si més no, Leon Battista Alberti en català.

CROQUETES DE CÀLAMAR AMB LA TINTA

Com a entrant o com a plat, us sorprendrà i sorprendreu els vostres convidats

Ingredients

—1/4 kg de calamar
—1 ceba grossa
—2 grans d'all
—la tinta del calamar
—150 g de farina
—1/2 litre de llet
—oli d'oliva
—sal
—1 cullerada sopera de mantega
—pebre negre

Per a l'arrebossat:
—2 ous
—farina blanca
—pa ratllat gruixut
—oli per fregir

NEUS CUSCÓ

Posem oli en una paella i hi sofregim la ceba ratllada. Quan sigui daurada, hi afegim el calamar a trossets molt petits. Si no la textura dels trossets no ens fa el pes, podem passar-los pel túrmix. Els sofregim. Tot seguit, hi tirem la mantega i la farina i els remenem, que rossegin. Després hi anem tirant la llet calenta. Abans, a la llet hi haurem hagut d'afegir la tinta del calamar, desfeta amb un parell de cullerades d'aigua. Remenem la pasta fins que no s'enganxi a les parets de la paella. Aleshores la retirem del foc, la posem en una plata i la hi deixem refredar. La posem dins la nevera dins una carmanyola tancada.

Podem fer la pasta d'un dia per l'altre. Una vegada freda ja podem muntar les croquetes. A l'hora de fregir-les, les passem primer per farina blanca, després per ou batut i finalment les arrebossem amb pa ratllat. Les fregim amb oli abundant ben calent fins que siguin ben daurades.

Podem acompanyar les croquetes amb tomàquets cherry i una mica de romesco.

24H VilaWeb Paper

CAP DE SETMANA 8 | 9 SETEMBRE 2018

No faces de la teua ignorància un argument
Joan Fuster

LLIBERTAT PRESOS POLÍTICS

vilaweb.cat

Els advocats Ben Emmerson i Aamer Anwar faran discursos en la mobilització de la Diada

La fiscalia espanyola no vol investigar Juan Carlos I pels seus negocis obscurs

La resposta de TV3 a Albert Rivera: 'La calúmnia constant és intolerable'

Puigdemont reclama als 'autors materials i intel·lectuals' del 155 que responguin al parlament

Junqueras, des dels Lledoners: 'Ens van empènyer a la unilateralitat'